

KOVA ORO ERDVĖSE

NERAMU TOLIMUOSE

RYTUOSE

Virš tarptautinės jūros neseniai komunistinės Kinijos lėktuvai užpuolė anglų keleivinį lėktuvą ir jį numušė. Po kelių dienų amerikiečių kariniai lėktuvai išskrido įieškoti žuvusio lėktuvo igulos ir sunaikino vieną kiniečių lėktuvą. Kitu metu tai būtų jau karo priežastis, o dabar tik buvo pasikeista griežtomis protestų notomis, pagrasytais ir tuo viskas užsibaigė. Tiesa, kiniečiai pirmą kartą anglų atsiprašė, bet amerikiečiams pareiškė protestą. Tačiau Tolimuosiuose Rytuose ramybės nėra. Visų akys nukrypo į Formozos salą, kurią valdo Čiankaišekas su savo tautine kariuomene. Laukiama, kad kom. Kinija gali pulti Formozą. Amerikiečiai, atrodo, nenorėtų atiduoti paskutinės Kinijos bazės, nors spėjama, kad dėl to dar vis tik nekiltų visuotinis karas. O tuo tarpu dėl Azijos Santarvės nesutarinama. Prie Formozos ir P. Korėjos atsisako prisidėti Japonija, o prie bendrosios Santarvės nenori dėtis Indija, Indonezija ir Ceilonas, nes, esą, dar nepatogus laikas. O tie nepatogumai susidaro kaip tik dėlto, kad komunistinis frontas yra per daug arti nuo šių kraštų. O jei ta Santarvė ir bus sudaryta, tai be šių kraštų ji neturės labai didelės reikšmės. Užtat dabar, nustojus ginklams tarškėti Indokinijoje, laukiama, kad jie gali pradėti savo darbą kur nors Tolimuosiuose Rytuose.

GRIŪVA ANGLŲ IMPERIJA

Kadise buvusi galinga imperija, pajungta Anglijos karūnai, pamažu pradeda irti. Iš Londono valdžios po šio paskutinio karo išsprūdo didžiulė Indija ir kitos smulkesnės kolonijos. Dabar po ilgų derybų ir nesutarimų anglai turės pasitraukti iš Sueso kanalo srities ir jį perleisti Egiptui. Tegul sutartimis jis šiek tiek apsidraus savo interesus karo atveju, bet jau jį valdys svetimi, kurie, progai pasitaikius, gali nutraukti sutarčių vykdymą. Neramu taip pat ir Kipro saloje, į kurią pretenzijas reiškia graikai. Nors anglai žada suteikti Kiprui visišką autonomiją, bet tos svarbios salos ir karinės bazės gyventojai geriau bevelija prisijungti prie Graikijos. Tai dar vienas svarbus punktas anglų karinei gynybai ir prekybai išsprūstų iš jų rankų. Jei anglai šioje saloje ir kiek ilgiau išsilaikytų, tai vis tik ji jau nebus pilnai patikimas aliantas.

PRANCŪZAI TRAUKIASI IŠ AFRIKOS

Tautinis atgimimas ir noras patiemis valdytis Tuniso arabus uždegė kovai prieš prancūzus, ilgai savo valdžioje laikiusius jų kraštą. Teroristiniai veiksmai prieš okupantus ir prieš palankius prancūzams igavo jau tokį pavidalą, kad prancūzų min. pirm. Mendes-France pats

nuvyko į Tunisą ir pasiūlė pilną autonomiją vidaus tvarkoje, palikdamas Prancūzijai tik užsienio politiką ir gynybą. Tai yra dar vienas prancūzų pasitraukimas ir kartu pralaimėjimas. Aišku, šis pralaimėjimas nėra toks didelis, kaip Indokinijoje, bet vis tik mažina prancūzų prestižą ir jėgą. Bet, iš kitos pusės, autonomijos suteikimas prancūzams labiau suartins su amerikiečių politikos kryptimi, o Tunise gal sumažins komunistinę įtaką. Reikia manyti, kad, Tunisui gavus autonomiją ir siekiant visiškios nepriklausomybės, to paties greitu laiku pradės reikalauti ir Morokas, kuriame neramumai ir teroristiniai veiksmai eina nemažesniu įtempimu kaip ir šiame krašte. Dėlto tikima, kad ir iš Moroko prancūzai turės anksčiau ar vėliau trauktis.

Tuo tarpu derybos dėl Indo-

kinijos nesiseka. „Neutralių“ komisija tarp savęs nesutaria ir net graso iš Indijos persikelti į portugalų kolonijas. Tarp Indijos ir Portugalijos eina kol kas dar tik tyli kova už šios pastarosios kolonijas, į kurias pretenzijas reiškia Indija. Diplomatinė kova visame pasaulyje labai gyva, ypač ją išvystė amerikiečiai iš vienos pusės ir Maskva — iš kitos. Maskva net nori naujos konferencijos, kuriai mažiausiai pritaria amerikiečiai. Didesnių sukrėtimų galima laukti kiekvienu metu, bet, politinių komentatorių aiškinimu, jie bus panašūs tikrai į Korėjos ir Indokinijos karus. Visuotiniams karui dar neatėjęs laikas, — jam esą reikalinga, kad vieni ar antri išdrįstų pulti tiesioginius priešus. Bet, atrodo, kad tiek amerikiečiai, tiek rusai tokį karą išsukti dar ne-drįsta. P. S.

Prie neseniai įsteigto Lietuvos Konsulato Kolumbijoje plevėsuoja lietuviška vėliava.

Chruputoje LIETUVOJE

KAIP VYKDOMI BOLŠEVIKINIAI „RINKIMAI“

Bolševikinė propaganda įrodinėja, kad visokie jų rinkimai esą „laisviausi“, „demokratiškiausi“ visame pasaulyje, kad tuo būdu „visa tauta parodo partijai savo pritarimą“ etc. Tačiau visai ką kita sakoma šurpni tikrovė. Tą tiesą viešai patvirtina kad ir peritais metais laisvėn pasitraukęs MVD pulk. Burleckis, turėjęs daugybę progų pats tokius rinkimus stebėti iš arti tiek Lietuvoje, tiek Sov. Sąjungoje. Jis ne tik Hudijo Kersteno komitetui, tiriančiam komunistinę agresiją, bet iš Muencheno taip pat kreipėsi „Amerikos Balsu“ bangomis į savo tautiečius rusus. Vienoje kalboje jisai rusams pavyzdžiu pastatė lietuvius, kurie įrodė, kaip reikia priešintis bolševikų režimui, pabrėždamas, kad laisvės troškimo lietuviuose užgniaužti nepavyksta nė bolševikams. Jis pirmiausia šitaip pavaizduoja „rinkimus“ Rusijoje: „Rusijoje žmonės seniai apsiprato su tuo sovietiniu „falšu“, kuris vadinamas „rinkimais“. Rusijoje niekas iš balsuotųjų neina į specialiai parengtas rinkimų kajutes — ne bent dar prirašyti į biuletenį papildomų partijos liaupsinimų. Tiesa, žmonės eina balsuoti jau iš pat ryto. Ateina ne dėl rinkimų, o dėl „bufeto“, pastebėjo kalbėtojas. Sovietų propaganda, žinoma, pučia, kad tai yra „entuziazmo pasireiškimas“. O faktiškai — visai kas kita! Bufetai apkrauti įvairiomis gėrybė-

mis: dešrelėmis, sviestainiais, pilna alaus, saldinių — ir viską galima gauti labai pigiai. Ne balsavimo urna, o bufetas patraukia „rinkėjus“. Jau vaikai klausia motinas: „Kada bus „vibori“ (rinkimai) — ir jų laukia kaip Velykų. Kiti skuba iš ryto „atbalsuoti“, nes rinkimai jiems reiškia laisvą dieną, tad likusią dienos dalį nori bent pasilsėti. Jau apie 10—11 valandą bufetai tušti. Kas vėliau ateina, nieko nebegauna — nebent dar pasigerti ir pašokti. Štai kodėl Rusijos rinkėjai jau „atbalsuoja“ iš pat ryto pradėdami 6 valandą!

Visai kitas vaizdas, Burleckio teigimu, Lietuvoje, kur jis atsidėjęs stebėjo „rinkimus“ 1950 m. į TS Aukščiausiąją Tarybą (pavasari) ir į vietines tarybas rugsėjo mėnesį. Dvi tris savaites prieš rinkimus pradeda jaudintis saugumo organai. Iškratomi rinkiminiai būstai ir pastatomos sargybos. Rinkiminių komisijų nariai, be urnų, rinkiminių lapelių ir bylų, ateina nešini automatais. Jokių eilių nepastebėti — nėra rinkėjų, kurie domėtis rinkimais arba bufetais. Ateina 11—12 valanda, ir balsavusiųjų skaičius vis dar labai menkas. Ateina 3—4 valanda po pietų — ir vis dar nėra patenkinamų rezultatų. Menki duomenys telefonu pranešami į centrus, ir tada prasideda plūdimai, barimai, pykimai ir reikiami tarp pačių bolševikų. Duodami įsakymai, grasinama represijomis ir t. t.

DEŠIMT TREMTIES METŲ

Prieš dešimt metų liepos ir rugpiūčio mėnesiai sujūdino visą Lietuvą. Vokiečių frontui prie Smolensko lūžus ir jo likučiams netvarkingai traukiantis prie savo sienų, daugeliui net didžiausių optimistų jau buvo aišku, kad bolševikai, kurie vieny metų valdymo laikotarpyje leidosi gerai save pažinti, vėl grįš ir pradės savo nutrauktą darbą tęsti. Beveik visiems buvo aišku, kad vokiečiai stovi prieš pralaimėjimą. Dėlto ne vienam kilo klausimas — pasilikti savame krašte ir laukti neišskios ateities, išeiti su ginklu rankoje, su tėvynės meile širdyje ir su pasiryžimu kiekvieną valandą sutikti mirtį ar pasitraukti į Vakarus ir — viską praradus ir nieko aiškaus nesitikint — laukti karo pabaigos. Dalis lietuvių, ypač inteligentijos, pasirinko paskutinį sprendimą — rizikuoti badu ir baisiais bombardavimais ir išeiti pas antrąjį priešą, kurio gyvenimo ir žiaurumų pabaiga jau aiškiai matėsi.

Tie visi, kurie prieš dešimt metų, gelbėdami ne turta, o savo gyvybes, paliko kraujuose paplūdusį savo kraštą, šiuo metu yra išsiskleidę po visą pasaulį. Jie išvengė mirties ar katorgos, išvengė Sibiro ir kitų šaltųjų sričių priverstinių darbų ir dabar gyvena laisvajame pasaulyje, kurdamiesi iš naujo ir užsitikrindami savo materialinę ateitį. Bet vien tik gyvybės išsaugojimas mūsų tautos dalies pasitraukimo iš savo krašto nepateisina. Reikalinga dar daugiau.

Kaip likusieji tėvynėje su ginklu rankoje ar pasyviu pasipriešinimu ir kančia kalėjimuose bei ištremime neduoda ramybės mūsų krašto grobikams, taip juo labiau turi pareigą visomis jėgomis kovoti prieš šią dvidešimtojo šimtmečio žmonijos pabaisą laisvajame pasaulyje isikūrę Lietuvos vaikai. Jau pats jų pasitraukimas nuo komunistinės valdžios globos yra kova prieš komunistinę. Tik prisiminkime, kiek pastangų dėjo Kremliaus tarnai, norėdami priversti iš savo nagų išsprukusius grįžti atgal į jų „rojų“. Ir dabar, tik labai retas, net ilgai komunistui tarnavusių, tegali išvykti į sovietų užgrobtus kraštus, bet tegul neuina bent vienas tremtinys į

Sovietų konsulatą — jam per kelias dienas bus sutvarkyti dokumentai ir apmokėta kelionė.

Šiuo metu kiekvienas, kuris išnešė savo gyvybę ir ją iki šiol išlaikė, turi sąmoningai atlikti savo pareigas Tėvynei. Pirmiausia, kiekvienas turi visur ir visada skelbti tą baisiąją komunistinę tikrovę, kurią pasaulis dar permažai pažįsta. Jie yra ir turi būti nenuilstą kovotojai už tiesą, teisę, laisvę ir demokratiją. Ir antra, visi turi įsijungti į organizuotą kovą prieš komunistą ir jo melo propagandą, nežiūrint iš kur ji būtų skelbiama. O tuos, kurie komunistui nesąmoningai tarnauja, šią žmonijos nelaimę plėsdami, per klaidą jo propagandą platindami, jie turi įtikinti, apšviesti, kad jie kartą suprastų ir klaidą pataisytų. Turi taip pat žinoti, kad jie negali eiti kartu su komunistais bet kurio būdu tarnaujančiais ar net tarnavusiais, jei jie nuoširdžiai iš to darbo nepasitraukė, arba jei jie insinfiltruoja į patrioty tarpą ir ten veda dezinformaciją, t. y. klaidinamą darbą. Nesvarbu, kaip jie pavadins tuos komunisto tikrovės liudininkus, nes daugiau jau nieko nebeįgalvos negu Maskva yra jų apšmeižimui išgalvojęsi. Trečia, visi turi siekti vienybės, kuri sujungtų šiai bendrai kovai prieš mūsų Tėvynės pavergėją.

Daug jau yra padaryta. Didžiosios sostinės, net Jungtinės Tautos jau žino apie mūsų užgrobtumą iš Kersteno komisijos darbų, prie kurių tiek senieji, tiek naujieji lietuviai visomis išgalėmis prisidėjo. Bet dar daug reikia padaryti. Dar laukia dideli uždaviniai. Ir nė vienas tremtinys neturi pailsti, kol komunistas laiko prispaudęs mūsų Tėvynę, kol bent vienas komunistas ir jų pataikūnas yra mūsų tarpe. Tik ši visomis jėgomis vedama kova prieš komunistą, už mūsų krašto laisvę įprasmis aną prieš dešimt metų apsisprendimą pasitraukti iš savo tėviškių. Dešimtmečio proga tas pasiryžimas kovoti, kol bus Lietuva vėl laisva, turi būti iš naujo pažadintas ir naujos viltys uždegtos, kad nė vienas nesustotų pusiaukelyje, nepasiekęs tikslo. A. D.

Pagaliam rinkimų komisijų nariams nieko kito nebūlieka, kaip lankytis po rinkėjų butus, žinoma, su policijos apsauga. Žmonės, vos tik pamatę ateinančius, tuoj sprunka pro kitas duris laukan, lieka tik vaikai, seneliai ir paliegliai. Nieko kito tada neišėina, kaip grįžti į būstą pasiimti urnų ir priversti rinkėjus „balsuoti“ vietoje. Tačiau tai per ilgai užtrunka. Seniai ir ligonis atskalbinėja — esą, jie per silpni biuletenį įmesti urnon. Juokas pagaliam apima pačius „aktyvistus“, rinkiminių komisijų narius ir sargybinius. Patys drebėdami dėl savo kailio, jie grįžta atgal į būstą ir visi susėda „prie darbo“. Įmeta biuletenius į urnas nebalavusių vardu ir saraše atžymi „pragolosoval“, kad išsaugotų savo sprandą nuo valdžios keršto...

„Taip, — sako pulk. Burleckis, — vyksta rinkimai Lietuvoje, kur viešpatauja tie patys sovietai, kaip ir Rusijoje. Tačiau Lietuvoje žmonės dar žino, kad yra laisvė, ir kad jos niekas iš jų negali atimti“... (E).

MINEJO VILNAUS „ISLAIVINIMO“ DEŠIMTMEČI

Š. m. liepos 13 d. bolševikai minėjo „dešimtąsias Vilniaus išvadavimo iš fašistinių okupantų metines“. Ta proga buvo suruošta visa eilė bolševikinių iškilmų ir pasakyta propagandinių kalbų. Per radiją J. Šimkus skelbė, kad, girdi, „tarybų šalies vyriausybė 2 kartą grąžino Lietuvai jos sostinę“, kad „Vilnius tapo jaunuoju Maskvos broliu“ ir dabar „didingai žengia į šviesų komunizmą, visas savo jėgas

skirdamas galutinei komunistinio pergalei pasiekti“. Tai „pergalei“ atžymėti istorinis revoliucinis muziejus turėjo surengti parodą, vaizduojančią „Vilniaus taikos statybos dešimtmetį“. „Tiesa“ savo vedamajame ir šia proga pabrėžė, kad, esą, „pikčiausieji visų taikinųjų tautų priešai amerikiniai imperialistai nesiliauna žvanginę ginklais ir kurstė naują karą“. Sniečkus ypač išskėlė lietuviškais vardais (Nukelta į 2 psl.).

LOS LITUANOS HONRARON LA MEMORIA DE EVA PERON

En oportunidad de cumplirse el segundo aniversario de la desaparición de la Mártir del trabajo, Sra. Eva Perón, los lituanos residentes en el país adhiriendo espontáneamente a todos los actos programados en honor a su excelsa Memoria, participando en las diversas Misas que se ofrecieron por su alma y en las delegaciones gremiales a que se sumetian afiliados.

Por su parte, el Centro Pro Liberación de Lituania en la Argentina, formado por delegados de todas las Sociedades de la colectividad más representativa del país, y verdadera representación de la voluntad lituana libre, depositó en horas del mediodía una digna corona de flores naturales al pie del busto que se encuentra colocado frente al edificio de la central de trabajadores C. G. T. La delegación del Centro Pro Liberación de Lituania en la Argentina estaba encabezada por su presidente el Sr. Ceferino Iujnevich y su secretario Sr. Jorge Gilvydis.

PAULATINA Y RACIONALMENTE SE EJECUTA EL PLAN DE ELECTRIFICACION DEL PAIS

Entre las previsiones de mayor trascendencia del Segundo Plan Quinquenal, ocupa un lugar destacada la total electrificación del país. Para el logro de este objetivo, se cuenta fundamentalmente, con el paulatino aprovechamiento del potencial hídrico de los ríos que riegan el territorio de la república.

La sola enunciación del plan basta poner de relieve la importancia del mismo, importancia que la otorgan tanto el volumen de los esfuerzos que habrán de realizarse para llevarlo a la práctica, como la vital gravitación que su logro ha de tener dentro de la evolución económica del país fomentando el bienestar de la población, la electrificación y por consiguiente, la mecanización del agro y el desarrollo de la industria y el comercio regionales.

En esta orden de realizaciones, el estado justicialista se apresta a dar un nuevo y trascendental paso, que representa una aporte sustancial para la solución de uno de los principales problemas que plantea la electrificación. Nos referimos a la conducción de la energía desde los centros de producción hasta los lugares de consumo, aspecto de la cuestión no menos importante que el de la instalación de las grandes centrales generadoras y el de la racionalización de las obras de modo tal, que sus beneficios alcancen a toda la república. — Con ese concepto, acaba de licitarse la línea de alta tensión que conducirá el fluido eléctrico desde las centra-

les del dique "El Nihuil", hasta las ciudades de San Rafael y Mendoza. — La extensión del tendido, será 244 kilómetros, con 665 torres de acero galvanizado, situadas a una distancia de 325 metros entre sí y 100 torres del mismo metal, para anclaje. Se utilizarán 785 kilómetros de cable de acero y 121 de cable de cobre. La tensión de servicio, será de 132.000 voltios.

Esta línea, instalada de acuerdo con la técnica más avanzada, permitirá el transporte de la energía eléctrica requerida por los servicios públicos o privados de las ciudades de San Rafael, Tunuyán y Mendoza así como sus zonas adyacentes. Para cumplir con estos fines se contará con estaciones transformadoras en San Rafael y en la capital mendocina primera etapa de la obra, se prevé un suministro de 18.000 kilovatios a San Rafael y 50.000 a Mendoza, producidos por la central N° 1 del El Nihuil. La central N° 2 a construirse en la segunda parte del Plan, producirá 85.000 kilovatios.

El estado, cumpliendo las directivas del general Perón, no escatima como lo demuestran los hechos — inversiones ni esfuerzos, para lograr mediante la electrificación progresiva, que el país está en condiciones del elaborar su cuantiosa materia prima, aumentando la producción de bienes de consumo, creando trabajo, y activando las economías regionales, medios los más seguros y eficaces de consolidar definitivamente la independencia económica de que disfrutamos.

PROGRESO METALURGICO

El desarrollo de las industrias que puedan abastecer los consumos internos y proveer al agro de los elementos necesarios para la mecanización y el incremento de sus productos, es otro de los objetivos fundamentales del Segundo Plan Quinquenal, intérprete del pensamiento que el presidente de la República, general Perón, ha expresado en tantas oportunidades.

Es con eso propósito y esa trayectoria que el Estado ha nacionalizado algunas empresas, llevándolas luego a un nivel de organización y disciplina que ahora resultan verdaderas escuelas y modelos en su género. De ellas han de salir los técnicos y maestros que funden otras similares aunque fuese en pequeña escala, pero que formarán el clima propicio para mayores realizaciones.

Puede citarse, entre las aludidas, la vasta y moderna organización de Metalúrgica E. N. que dispone para su fábrica siderúrgica "Santa Elena", ubicada en la Capital Federal, de una extensión de 30.000 metros cuadrados, donde desarrolla intensas actividades. Las obras integrantes de la superficie cubierta de Metalúrgica abarcarán 22.000 metros cuadrados.

La producción de la citada fábrica se halla dividida en dos grupos: el destinado a elaborar mate-

riales en serie, orientado hacia la provisión de elementos para la industria y los trabajos rurales y el que se dedica a la construcción y montaje de instalaciones industriales. Entre los productos fabricados en serie, se cuentan los molinos de viento, motobombas, aerocargadores y válvulas de hierro fundido.

En los mismos talleres se ejecuta además todo trabajo de caldería mediana.

Algunos organismos estatales han encargado a metalúrgica fabricaciones de importancia, como por ejemplo, Gas del Estado, para quien se construyen actualmente instalaciones destinadas a la producción de aceite, así como una gran planta de almacenaje para propano líquido, compuesto del 21 tanques, de 43 metros cúbicos cada uno, que formará parte de la futura planta a instalarse en la ciudad Evita.

Toda esa labor de Metalúrgica está demostrando la capacidad del país en el sentido de buscar su independencia económica por el autabastecimiento de productos esenciales al desenvolvimiento de sus riquezas y el Gobierno justicialista abre los rumbos para el progreso en todos los órdenes de la actividad productiva.

GREIT BUS IŠSPREŠTA DEGAŲ PASKIRSTYMO

PROBLEMA

(HACIA LA SOLUCION DEL PROBLEMA DE LA DISTRIBUCION DE LOS COMUSTIBLES)

Įvairiomis progomis esame pabrėžę nuolatinį generolo Perono vyriausybės susirūpinimą taisyklomis, kurie siejasi su apsirūpinimu skystuoju kuru. Valstybės organai pilnai pritaria šiuo metu visuotiniai paplitusiai nuomonei, kad bet kokios veiklos našumas glaudžiai rišasi su minėtųjų degalų apsirūpinimu ir kad tai yra kylančios ir pastovios pažangos raktas visoje valstybės gamybinėje veikloje.

Einant šiais principais atitinkamos paskirties įstaigos, pasiremamos puikiai ištyrinėtais planais, visame krašte vykdo nuolatinę ir vaisingą veiklą. Pagal minėtus planus artimiausiu laiku Concepcion del Uruguay vietovėje esančiuose sandėliuose bus pradėti darbai, kurie padidins 3.000 kubinių metrų sandėlių talpą benziniui, žibalui ir gazolinui. Šie modernūs įrenginiai įga-

lins patenkinti šios plačios Concepcion del Uruguay srities, svarbios savo žemės ūkio gamyba ir pramonė, pareikalavimus.

Kad būtų pasiektas šis sandėlių padidinimas iki 16.500 kubinių metrų talpos, bus įtaisyti nauji baseinai, praplėstos pašūrės, siurblių ir kitos patalpos, įgalinančios lengvą autovežimiu judėjimą pakrovimo metu.

Šių praplėtimo darbų įvykdymas pareikalaus keturių su puse milijonų pesų sumos, įskaitant taip pat įrengimą vamzdžių tinklo bei krantinių, kuriose atėityje bus iškraunami tanklaiviai, aprūpinantieji šią įmonę reikalingomis atsargomis. Tų krantinių įrengimas, be to dar, paliks Concepcion del Uruguay uosto krantinę Nr. 15 išimtinai grūdų bei kitų prekių iškrovimui.

Numatytieji darbai kaip tik yra,

PIRMUTINIS BRAZILIJOS KARO MEDICINOS KONGRESAS

Š. m. liepos mėn. 11 d. 10 val. įvyko Sao Paulo Miesto 400 Metų Sukaktuvių Minėjimo Komisijai globojant, Pirmutinio Brazilijos Karo Medicinos Kongreso (18 Congresso Brasileiro de Medicina Militar) Industrijos Pavilione Ibirapueroje, Sao Paulo mieste, atidarymas.

Į atidarymą atvyko Respublikos Prezidento atstovas — Krašto Apsaugos Ministeris p. Generalas Zenobio da Costa, Sao Paulo Gubernatoriaus p. Lucas Nogueira Garcez, Brazilijos Karo Medicinos Akademijos Pirmininkas p. Maršalas Marques Porto, Svetimų valstybių: Prancūzijos, Kolumbijos, Jungtinių Amerikas Valstybių, Paragvajaus, Perū ir Urugvajaus Karo atstovai, Reziduojantis Sao Paulyje Konsulų Korpusas jų tarpe ir Lietuvos Konsulas Aleksandras Polišaitis su savo palydovais: p. Min. Dr. E. Draugeliu, sekret. St. Remenciū ir kap. J. Čiuvinšku. Be to, dar įvairių Brazilijos Ministerijų bei įstaigų atstovai bei šiaip daug aukštos karininkijos ir civilinės valdininkijos.

Respublikos prez. atstovas — Krašto Aps. min. gen. Zenobio da Costa — prezidento vardu pasakė atidarymo kalbą.

Po to kalbėjo Brazilijos Karo Medicinos Akademijos Pirmininkas Maršalas Marques Porto, Sao Paulo Gubernatoriaus Lucas Nogueira Garcez, Svetimų Valstybių Karo Atstovai bei kiti, nušviesdami Karo Medicinos užduotį ir reikšmę bei pareikšdami Kongresui sėkmingo darbo.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

veikusiu bolševikinių partizanų „nuopelnus“. Esą, buvę nuleisti nuo bėgių 364 ešalonai, apie 2000 vagonų, 300 garvežių, sunaikinta daug „karinių objektų“, „užmušta daugiau kaip 10.000 vokiečių kareivių, karininkų ir policininkų“. Okupantų garbintojas Sniečkus taip pat pabrėžė, kad, girdi, „Amerikos monopolistai pučia karinę isteriką, kursto naują karą“. J. Paleckis savo straipsny skelbė, kad „hitlerininkai būvę numatę išnaikinti apie 30 mil. žmonių Rytuose, paversti vergais ir išnaikinti ištisas tautas“, tarp jų ir Lietuvius, o į Vakarų pasitraukę tremtiniai esą „tik su hitlerininkais išbėgę liaudies išdavikai, hitlerininkai, padėję okupantams smaugti ir apgaudinti Lietuvos liaudį... Panašiu „liaupsinimu“ būta ir daugiau. Kai vienus okupantus pakeitė kiti, dabar bolševikai stengiasi įrodinėti, kad Vilnius per tuos 10 metų savo stovybos tempais bus pralenkęs net Vak. Europą ar amerikiečius. Gi už viską tenką dėkoti kom. partijai, raud. armijai ir Sov. Sąjungai. Tačiau apie tą patį Vilnių tie patys bolševikų vadai dar neseniai yra visai kitaip šnekėję. Štai J. Paleckis TS Aukšč. Tarybos posėdy Maskvoj balandžio mėn. skelbė: „Vilniuj nepakankamai išvystyta pramonė, nėra stambių įmonių... Gyv. namų statyba vykdoma nepakankamai, apibartos taip pat įvairios sąjunginės ministerijos už nesirūpinimą Vilniumi. Dar žiauriau Vilniaus „tempus“ š. m. balandžio 9 d. „Tiesoj“ pavaizdavo Vilniaus vykd. k-to pirminko pavad. Jurčenko, nurodęs, kad savivaldybėj gaunama daugybė skundų, gyventojai ne tik negauna naujų butų, bet ir neprisiprašo, kad atremontuotų senuosius. Per pastaruosius 4 metus Vilniaus stovybos treštas tepastatė vos vieną namą. Jų statyba nesirūpina nė įvairios ministerijos. Panašiu duomenų jis patelkė ir daugiau, gale šaukdamas: „reikia padaryti galą tokiai padėčiai... Panašiai „pažangą“ bolševikai stengiasi pavaizduoti ir kitose srityse, nusišėpdami per tuos 10 naujos okupacijos metų vykdytą pavergimą ir gyventojų siaubą, skelbdami jį kaip gyventojų „išlaisvinimą“ ir jų „padėką“ okupantams...“

naujas žingsnis degalų apsirūpinimo pažangos keliu, o taip pat ir vienas antrojo penkmečio plano tikslų bei stambus įnašas šios pramoningos respublikos srities ūkiui. Tuo būdu esame kaip tik kelyje, vedančiame į mūsų energetinių problemų išsprendimą, kurio pagrindas yra paversti mūsų krašto požeminius turtus energijos gamtojais, suteikiant jiems aukščiausią vertę ir atitinkamai paskirstant pagal krašto pareikalavimus.

AR LEIDŽIASI STALINO „SAULĖ“

Rašo Gen. leit.

TEODORAS DAUKANTAS

Bolševikai laimėjo Indokinijoje. Maskvos radijas sūkauja pergalės balsu. Jiems pripažinta teisė šeiminkauti iki Se-bang-Hien upės. Visoje šalyje jie dabar organizuos komunistų partiją rinkimams ir pilnu garu pūs propagandą.

Nuo 1917 m. komunistų propaganda nuolat kala kaip plaktuku galvon: neišvengiama komunizmo pergalė visame žemės rutulyje. Savo plautuvu jie norėtų pakirsti viltį, kad niekas nedrįstų jiems priešintis.

Komunistai turi savo pastovius nuostatus. Pažvelkime kai kurių komunistinių nuostatų taikymą gyvenime vakariečių priešveiksimo plotmėje. Imkim valdymo aparato ir masių nužmoginimo nuostatus. Atimdami žmonėms laisvę, jie mano remią savo valdžios stiprybę. Pasaulio valdymo nuostatas yra toks: pasaulio proletarai skirti vadovauti žmonijai; komunistų partija — proletarams; Maskvos bolševikai — vadovauti visų tautų komunistams; Kremlius — Maskvos kom. partijai; „tautų saulė, tėvas ir vadas“ — skirtas vadovauti Kremlui; iš visų reikalaujama aklo paklusnumo.

Mases reikia pavergti ir valdyti. Tai yra liaudies demokratija. Kas ketina priešintis arba bent valdžia mano, kad jis norėtų priešintis, yra liaudies priešas, kontrarevoliucionierius ir reikalingas sunaikinti. Ne tik jis pats, bet ir jo šeima, jo giminės, net ir ta klasė, kuriai jis priklauso. „Kulokus sunaikinsi, me kaip klasę“, skelbė Stalinas, imdamasis priverstinų kolchojų politikos.

Masių žmogui atimama nuosavybė. Net jo kūnas jam jau nepriklauso. Jam atimama teisė ir į savo sielą. Kadaise rusų buvo plačiai vartojama patarlė: „savo nevalytu batu mindžioja mano sielą“. Vadinasi, Rusijoje jau seniau buvo tokių sielų grobikų. Bet dabar bolševikai, pagrobę visą valdžią, net žodį „sielą“ pašalino iš savo „rojaus“. Žmogus sovietuose priklausio valstybei, valstybė — partijai ir t. t. iki pat viršūnės — Stalino.

Antrojo pasaulinio karo metu šitai nuostatai nusilenkė didieji — Rooseveltas, Churchillis ir kt. Stalinui buvo pripažinta teisė į visus sovietų žmones, į jų gyvybę ar mirtį, be ištyrimo, be teismo, vien tik Stalino reikalavimu. Pirmiau būdavo kitaip. Karui pasibaigus, belaisviai laisvai galėjo grįžti ar ne grįžti. Lietuvoje būta tokių dar iš Gedimino laikų. Buvo užsilikusių ir iš Napoleono karo. Po prūsų-prancūzų karo (1870-71) belaisviai, pasiilikę iš prancūzų, Neringos kopose įveisė „jūrų pušis“ (pinus maritima).

Sovietai, dar antrajam karui nepasibaigus, Jaltoje reikalavo visus belaisvius, kurių buvo milijonai, priverstinai susigrąžinti. Ir taip įvyko. Vakariečiai, nepaisydami beginklių belaisvių smarkaus pasipriešinimo, (nes niekas „rojun“ nenorėjo važiuoti), prievarta atikdavė juos rusams. Tai vienas iš ryškiausių pavyzdžių, kaip bolševikinė „teisė“ į žmogaus kūną ir sielą su mindžiojo vakariečių „teisę“ ir „laisvę“.

Maža to. Bolševikai reikalavo jiems grąžinti ir visus civilius pabėgėlius, bėgusius nuo bolševikinio teroro, nuo jų tautžudiškos politikos. Pataikaudami Stalinui ir lauzdami nuo amžių gerbiama politinės prieglaudos teisę, vakariečiai ruošėsi grąžinti ir civilius. Ne vieną jų ir grąžino. Sovietams buvo pripažinta teisė reikalauti tariamų „karo nusikaltėlių“. Tiesa, tarptautinė teisė žino ekstradicijos nuostatą, bet tam reikalaujamas bealiskio teismo sprendimas tos šalies, kur gyvena pajieškomas pilietis. Be tokio sprendimo išdavimas negalimas. Tačiau XX amžiaus kultūringi, „supercivilizuoti“ politikai, išradę naują tvarką, sulaužė asmens garantijas ir neliečiamybės teises. Reikia spėti, kad tuo metu Vakarų vyriausybė buvo daug kur asmenų, akiai klaišančių bolševikinių nuostatų. Tai buvo atsimintais 1945 metais.

Tačiau būdinga, kad tuo pat metu darėsi ir priešveiksmai — laisvės gynimas. Taip atsirado „dipukai“, jų teisė į globą ir apsigyvenimą kituose kraštuose. Nors raudon-

nieji grasė ir smarkiai protestavo, bet Vakarai atlaikė.

Dar neseniai Korėjos paliaubų derybose kilo didžiausi ginčai dėl belaisvių teisės nebe grįžti į savo kilmės kraštus. Kiek tada buvo taikoma biaurių biurokratių formalumų, patikrinimų, šlykščios propagandos, kurios neklausyti belaisviams buvo draudžiama. Dėl to stovyklose net ir kraujas liejosi. Toks prievartavimas buvo taikomas net iš „neutralių“ komisijų pusės. Bet tuo atžvilgiu buvo laimėta. Tai buvo skirtumas, palyginus su 1945 metais.

Atėjo Indokinijos paliaubų derybos. Bet buvo skirtumas. Korėjoje buvo kariavusių jėgų pusiausvyra, bet daug teko kovoti dėl belaisvių apsisprendimo teisės. Indokinijoje neabejotinai ginklu laimėjo raudonieji, bet derybose belaisvių klausimas lengvai praėjo. Nueita net toliau: leista ir civiliams gyventojams išsikelti iš komunistų užimtų sričių. Reikia, abiejų šalių pabėgėliai buvo įteisinti, ir nebuvo taikyta raudoniešiams išimtinė teisė valdyti kūnus ir sielas. Patys prancūzai 1945-48 m. stropiai įsiekė pabėgėlių, kad juos galėtų grąžinti į „rojų“, o dabar, 1954 m., tokius pabėgėlius masiniai gabenama valstybės lėšomis. Anuomet buvo sulaužytos vakariečių tradicijos, o dabar pasirodė plyšų bolševikų siekiuose. Bolševikų jėga vis dar laimi, bet jų doktrina jau pradeda pralaimėti.

Kyla klausimas, kodėl taip įvyko? Nejaugi bolševikai gera valia lauzo savo pagrindinius nuostatus? O gal opozicija viduje?

Stalino laikais, kilus opozicijai, ji buvo be gailėsio naikinama. Bet dažnai Stalinas buvo verčiamas imtis bent laikinai opozicijos programos. Tai buvo opozicija viduje. Bet dabar taip pat pavyko sunaikinti Beriją ir jo šalininkus. Turime pavyzdžių, kad Trockis buvo nužudytas ir užsienyje. Bet dabar kiti laikai: žudyti įpareigoti būduliai atsisako vykdyti įsakymus ir jieško Vakaruose prieglaudos. Tad kaip su titoizmu?

Tito, uolus Maskvos mokins, vykusiai įvertino savo 1943 m. pralaimėjimo priežastis. Anuomet priverstas trauktis už Savos upės, pirmą kartą jis atsisakė nuo centralistinės Maskvos politikos, paskelbdamas Jugoslavijos federaciją. Jis, būdamas kroatas, tada nugalėjo savo konkurentą serbų centralistą Michailovičių. Vėliau jis atsisakė vykdyti Kremliaus valstiečių engimo politiką, o 1952 m. net leido valstiečiams pasitraukti iš kolchojų. Maskvai iki šiol nepavyko jo sunaikinti.

Jugoslavija yra dabartinio komunizmo liga. Ten visais spiečiais „marksistinių mokslininkų“ kritikuojama Kremliaus politika. Kardeji, buvęs užs. reik. ministeris, pranašauja kom. partijos smukimą, jei jis nesiliaus imtis monopolio politikos masėse (to siekia Maskva). Panašiai skelbia ir Milovan Džilas, kuris jau krito. Bet kova dar nėra baigta. Ją tęsia kiti kritikai. Jugoslavijoje oficialiai jau panaikintas kom. partijos vardas, ji vadinama — komunistų lyga. Panašią krizę komunistai pergyvena ir kitur, užtat darosi nuolaidesni. Jie daugiau nėra tikri savo pergalė, nes, Titui iškritus, sunkiai sužeistas masių priklausomumo valstybei dėsnis. Dėlto atrodo, kad komunizmo „saulė“ jau leidžiasi, vidurdienis yra jau praėjęs.

* Sovietai Stalinui, Stalinui ir kt. bolševikiniam vadams yra numatę pastatyti bolševikinį panteoną. Jis turi būti įtaisytas Lenino kalvoje šalia Maskvos. Planai turi būti įteikti iki š. m. lapkričio 1 d. atstačius panteoną, į jį bus perkelti balzamuoti Lenino ir Stalino kūnai. Panteoną nutarta statyti kaip „geriausią Tarybų šalies didžiųjų žmonių amžinos šlovės paminklą“. Už geriausių projektus paskirtos tokios premijos: 1-ji 50.000 rb., dvi trečiosios po 20.000 rb ir 10 „paskaitinamųjų“ po 10.000. Konkurse paskiesti dalyvauti ir okup. Lietuvos dailininkai ir architektai.

„LAISKAS IŠ TĖVYNĖS“ IR IŠ URUGVAJAUS

Pastaraisiais metais iš Urugvajaus vis išvažiuoja į Sovietų Lietuvą viena kita šeima ir pavieniai. Vieni jų tai Lietuvos rusai, kiti kilme lietuviai, bet sukomunistėję ir pasižymėję Maskvai atsidavimu.

Vienas pačių karščiausių bolševikų Urugvajuje, o anksčiau Brazilijoje, buvo Antanas Vaivutskas, „Darbo“ redaktorius ir, sakoma, sovietinės slaptosios policijos tarnautojas. Perna grįžęs Lietuvon, savo draugams į Montevideo siemet parašė ilgą laišką, kurį atspausdino jų vietinis laikraštukas. Jame įdėta ir fotografija, kurioje matosi Vaivutskas greta paties Paleckio viename „kolūkyje“.

Vaivutskas sakosi rašęs iš Vilniaus. Grijasi turįs gerą darbą (reik suprast ir toliau tęsia savo emvedistinę tarnybą), gyvenęs įdomiai ir sočiai. „Niekad anksčiau ant mūsų stalo nebuvo tiek sviesto, sūrio, kumpio“, nors jo draugams Montevidejuje tai jokia naujiena, nes tie produktai čia visų darbininkų kasdieninis maistas. Vaivutskas aprašinėja, kaip gyvena visa eilė jo sutiktų pažįstamų, jau grįžusių iš P. Amerikos. Iš laiško pagyrų atrodytų, kad ten kiekvienas skęsta tokiame liuksuse, kaip, sakysim, pats Malenkovas. Štai, kaip karališkai gyvenanti viena Kauno šeimynėlė, kurios tėvas dirbęs vienoje sviesto - sūrių gamykloje: „Ona šeiminkauja namie, vaikai mokosi... Gyvena naujame, puikiam, savomis lėšomis statytame name, kurio vidus kruopščiai ir skoningai apipavidalintas, kilimais, paveikslais, žalio aksomo užuolaidomis; stovi puošnūs baldai, gazuotų kokių krosnis ir t. t. Įėjęs į vidų aš Onai tuojau pasakiau, kad jos brolis (vienas iš Vaivutsko pavaduotojų Urugvajuje! K.) P. Amerikoje taip ištaigingai dar negyvena... Ant stalo atsirado kaukaziško vyno, tarybinio šampano, Sibiro ikry, kumpio, dešros, tortų ir kitokių skanėstų“.

Vargiai net pas Paleckį tokį vaizdą Vaivutskas galėtų matyti. Greičiausiai šį pasakaitę atkurta iš kurios maskvinės filmos fantazijų, bet ne iš Kauno darbininkų dabartinės tikrovės. Montevideo net labiausiai sufanatizuoti komunistėliai tokio draugo Vaivutsko propagandinėmis pagromis, girdėt, drūtai abejoja, kadangi iš kitų ten nuvažiavusių ir ypatingai iš giminių kolchozuose ir fabrikuose jie kartais gauna toli gražu ne tokius raudonus laiškus.

Bet kas sugeba suprasti, tas suprast, kad Vaivutskas turėjo pripirinti aukšnių pasakaitę norėdamas, kad tas jo laiškas draugus pa-

siektų ir pasakytų jiems šį tą ir tiesos. O toji tiesa, nežymiai tarp pagyrų įsprausta, gana įdomi. Žmogutis tiek metų išbuvęs kitur ir su tokiu pasiilgimu grįžęs, per visus metus laiko negalėjo pamatyti savo tėviškės! Vaivutskas rašo: „Šiomet aš buvau pasimojęs aplankyti savo gimtąjį miestelį — Skapiškį. Tačiau į tą Lietuvos dalį neteko keliauti, taip ir liko tikslas nepasiek- tas. Bandysiu kitą vasarą“. Taiži dar bandys kaip nors tėviškę pamatyti, kas, atrodo, net ir rinkiniams bolševikams ne taip jau lengva, nors kitus Lietuvos miestus ir miestelius, giriasi, jau plačiai aplankęs. Turbūt tarnybiniais tikslais.

Toliau tas pats Vaivutskas prisipažįsta negaunąs užsienio lietuvių spaudos, nei savo redaguoto „Darbo“ — matyt, dar buržuizškai pavojingo ir todėl į rojų neįsileidžiamo. Skundžiasi, taip pat negalįs susirašyti su draugais Amerikoje. Net su JAV lietuvių bolševikų vadu Mizara ryšiai nutrūkę. Nenuostabu, kad prie Urugvajaus laisvųjų pripratę, o tarybinėje tėvynėje ne tik nuo laisvojo pasaulio, bet net nuo savo tėviškės atskirti, Vaivutskai pradeda jau „sloguoti“: „Mano šeimoje būna... ir lūdnų valandų. Pastarosios esti tada, kai suserga mūsų Dorytė... žmoną taipgi apima slogos“.

Kaip gerai normaliam žmogui suprantama, niekas dėl kokių ten savo slogelių draugams laiškuose nedejuoja. Apie kokias „slogas“ rašo Vaivutskas savo draugams, tai ir be spėlojimų aišku: visa komunistinė tikrovė „rojuje“ yra kaip visuotinė, kroniška, nepagydoma sloga. Tačiau jei jis apie tokią „slogą“ kiek atviriau parašytų, jo draugai tiek ir tematyti jo laiškus. Draugas Vaivutskas buvo atkaklus stalineas ir berininkas. Malenkovo imperijoje todėl gana greit jis jau „labai pasiilgo žinių iš šalies“, na, ir, greičiausiai, jau bet kurios kitos šalies. Nors kiek laisvesnės... Tačiau Urugvajaus lietuvių kolonija tokių Vaivutskų nei pasiilgsta, nei gali. Taip pat jiems jų laimės nepavydi, kaip nepavydi ir draugui Andriui Rakovui, kuris išgyvenęs Urugvajuje 25 metus, neseniai, kaip „Darbas“ rašo, išvažiavęs „tiesiai į Sibirą“, tur būt, plėšinių plėšti. Geriau padaryti visas „Darbo“ štabas, pasekdamas Rakovo pavyzdžiu, negu vis dar mulkindamas Urugvajaus laisvėmis ir mėsa persisotinusius, po kelis namus turinčius, savo „klubuose“ belaidokaujančius ir automobiliais bevažinjančius kaikiurios draugužius...
Kultūrietis.

susirinkusius. T. Bružikas su visais pasikalbėjo ir pasidalino įspūdžiais. Šis pobūvis davė gražaus pelno, kurio trečdalis U. L. K. Moterų Dr-ja paskyrė Vyčių jaunimui.

METINIS PRISIMINIMAS

Liepos 1 d., suėjus trims metams nuo a. a. Mato Bagursko mirties, jo žmona p. Zosė Bagurskienė, kaip ir kiekvienais metais, užprašė gedulingas Mišias, kurias atlikė T. V. Mikalauskas. Velionės sūnus V. Bagurskas, kuris mokosi gimnazijoje, patarnavo šv. Mišioms. Dalyvavo giminės ir būrys pažįstamų bei draugų. Po pamaldų šeiminkė surengė priešpiečius ir pietus, kuriuose dalyvavo T. J. Bružikas, T. V. Mikalauskas ir T. J. Giedrys bei giminės ir pažįstami. Po pietų būrelis giminių nuvyko aplankyti gėlėmis papuoštą kapą ir prie kapo pasimeldė. Šeimos Prietelė.

SAVIŠALPŲS DARBAI

1954 m. gegužės 23 d. bažnyčios rinkliava buvo skirta neturintiems lietuviams sušelpiti. Tą dieną lietuvių suaukojo 144 pesus. Pinigai buvo įteikti U. L. K. Moterų Dr-jos valdybai, kad ji juos paskirstytų ir nupirktų reikalingų dalykų arba išdalintų neturintiems. Tais pinigais buvo sušelpiti še mūsų tautiečiai: S. Sadurskas, kuriam nupirktą viršutiniai baltiniai ir dvi paklodės už 26 pesus. — Baltrus, kuriam nupirktą apatinių baltinių eilutė ir vieni viršutiniai baltiniai už 26,50 pesų. — Urniežius — jam nupirktą viršutiniai baltiniai ir kaklaraištis už 8,50 pesų. Raubienė —

Pasaulio Lietuviai

BOLIVIJA

* Bolivijoje yra keletas lietuvių šeimų. Santa Cruz mieste gyvena Jonas Laurinavičius su šeima. Jis kilęs iš Veprių, Ukmergės apskr. Sucre mieste gyvena Antanas Laurinavičius su šeima, o jų giminės Elena ir Jonas Osauskai gyvena Cochabamba mieste. A. Laurinavičius turi lietuviško krupniko fabriką, už kurį yra gavęs sidabro medalį ir garbės diplomą, o šiais metais tikisi gauti aukso medalį. Jis buvo pasirošęs dalyvauti Mendozos parodoje, tik dėl įvairių formalumų susitrukė. Ruošiasi atvykti į Argentiną pažiūrėti, ar ir čia negalima būtų įsteigti liet. krupniko gamybą. J. Osauskas specializuojasi alaus dirbimo technikoje. Visi lietuvių gana gerai yra įsigyvenę.

ANGLIJA

* Anglijoje šiuo metu yra apie 300 lietuvių. Bradforde, žymiausia Anglijos tekstilės centre, gyvena apie 300 lietuvių. Tai daugiausia šeimos su mažais vaikais, kurių priskaitoma apie 60. Visi dirba tekstilės fabrikuose, beveik kiekviena šeima jau turi savo namus ir tuvis kunigas J. Kuzmickis, kuris aptarnauja ne tik koloniją, bet ir plačią apylinkę. Kolonijos kultūrinė veikla yra gyva, veikia keletas organizacijų.

* Anglijoje veikia trys vargo mokyklos: Bradforde, Manchesteiryje ir Corby. Bradforde mokykla

A. a. Antanas Ūsas, staigiai miręs sindikate liepos 7 d. ir žmonos palaidotas liepos 9 d.

jai nupirktą šilti baltiniai, žibalinė lempa, virimui puodas, 1 kg miltų, 1 kg cukraus, 1 kg ryžių, 1 litr. alyvos, paketas manų ir padovanota kitų reikalingų dalykų, kaip primušas, antklodė už 17,50 pesų. — Klūkas — jam nupirktą apatinių baltinių eilutė ir viršutiniai baltiniai už 16,40 pesų. Iš viso išleista 94,90 pesų, dar liko — 49,10 pesų. Jei kas žino pagalbos reikalingų žmonių, prašome pranešti valdybai arba kolonijos kapelionui. Dar yra numatyta sušelpiti vieną šeimą be tėvo su trimis vaikais ir vieną šeimą be motinos su penkais vaikais.

Nors U. L. K. Moterų Dr-ja nėra savišalpinė, bet, kapelionams padedant, šis labdaros darbas daromas visu atsidėjimu.

U.L.K. Moterų Dr-jos Kasininkė.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame kun. J. Bružikui už įspūdžių papasakojimą ir gražią kalbą, kun. Vl. Mikalauskui ir kun. J. Giedriui už prisidėjimą patarimais ir darbu, U. L. Kultūros Dr-jai už patalpas, A. Kaluževičiui už 20 litrų skanaus vyno, Moterims už suaukotus valgius ir tortus, Vyčių Jaunimui už svečių aptarnavimą, visiems kalbėtojams už kalbas, virėjoms už darbą ir visiems už skaitlingą atsilankymą į surengtą kun. J. Bružikui pagerbti pobūvį.

U.L.K. Moterų Dr-jos Valdyba.

PAMINĖJO DIDVYRIUS

Liet. Kultūros Draugija liepos 26 d. surengė Dariaus-Girėno minėjimą, kaip jį įprasta vadinti Išeivių Diena. Paskaitą apie istorinį išeivių vaidmenį lietuvių tautos likime laikė Lietuvos Pasiuntinybės spaudos attache K. Čibiras. Kolonijos kapelionas kun. Vl. Mikalauskas kalbėjo apie sovietų pastangas pakentti išeiviams bei tremtiniams jų veikloje dėl tėvynės išlaisvinimo. Minėjimą pajavairino deklamacijos mis Grišonaitė ir Bersečiūtė, o taip pat ir draugijos pirm. Ant. Brazys savo monologu.

veikia jau ketvirtį metų. Joje šiuo metu mokytojauna kun. J. Kuzmickis, J. Varanavičius, O. Peleckienė ir V. Ignataitis.

JUNGT. AMER. VALST.

* Amerikos lietuvių spauda plačiai ir šiltai atžymėjo Lietuvos pirmojo pasiuntinio JAV bėse ir Vasario 16 d. akto signataro Jono Vileišio žmonos Onos Kasmauskaitės Vileišienės mirtį ir nuopelnus savajam kraštui. JAV bėse gyvena velionės dukterė pasizymėjusi visuomenės veikėja A. Devenienė su šeima, dukterė Rita Lenkaitienė su šeima, sūnūs Dr. Kazimieras ir Dr. Petras Vileišiai su šeimomis.

* LKD rajoninė konferencija Chicagoje pareiškė padėką VLIKui už telkimą politinių jėgų Lietuvos laisvinimui. Konferencijai pranešimą apie dabartines Lietuvos laisvinimo problemas padarė VLIKo pirm. M. Krupavičius.

KANADA

* Birželio įvykių minėjimas buvo surengtas Baltų Federacijos, kuriai šiemet iš eilės pirmininkauja Dr. M. Anysas. Į minėjimą Toronte žmonių prisirinko virš 1.500. Dr. Anysui minėjimą atidarius, pagrindinę kalbą pasakė Kanados parlamento opozicijos šulas ir konservatorių partijos vadas G. Drew. Jis yra buvęs Lietuvoje ir nekartą apvažinėjęs Europą, yra gerai susipažinęs su dabartinėmis pasaulio problemomis, o ypač su bolševizmo pavojumi. Jis jau seniai skelbia, kad reikia bolševikams pastatyti aiškų reikalavimą, jog vykdytų Atlanto Chartą, suteikdami visoms pavergtosioms tautoms laisvę laisvai apsispręsti ir pasirinkti savo valdymosi formas. Kalbėtojas ragino naujai atvykusius neužmiršti savo tautinių ypatybių ir savitumų. Lietuvių vardu žodį tarė kons. V. Gylis.

* Kai Kanados lenkai viešai paskelbė Vilnių esant jų miestą ir jo vardu pavadino vieną ats. karo lakūnų dalinį, Kanados lietuviai dėl to pakėlė didelį triukšmą. Kanados LB Politinis Komitetas pasiuntė griežtą raštą Kanados krašto apsaugos ministeriui, kurio žinioj yra ats. karo lakūnų organizacija, mūsų veiknams ir Lenkų Amerikiečių Kongresui. Proteste nurodoma, kokias teises į Vilnių turi lietuviai ir kaip tuo reikalu yra pvz. pasisakę tokie žymūs pasaulio vyrai, kaip Tautų Sąjungos pirm. Leon Bourgeois, W. Churchill, buv. Italijos ambas. Lenkijai Pr. Tomasini, buv. anglų min. pirm. Atlee ir kt. Tuo reikalu žygių padarė ir gen. kons. V. Gylis.

A. a. Juozas Paluikis, miręs Kordoboje (apraš. 8 psl.).

* Nedarbas Kanadoje ir atėjus vasarai nesibaigia, o kai kur net ir plečiasi. Sault St. Mary bedarbių lietuvių jau yra apšciai, kurie nedirba daugiau kaip pusę metų. Daugelis važiuoja įieškoti darbų į kitas kolonijas. Windsore Fordo fabrikams atleidus labai daug darbininkų, smarkiai nukentėjo ir lietuviai. Iš naujai atvykusių didelis procentas yra be darbo. Fordo fabrikai beveik sustabė darbus ir Oakville ir Oshavoj. Ir kitose vietovėse nėra to darbo įkarščio, koks buvo kitais metais. Žmonės susirūpinę, ypač namų savininkai, kurie namus yra pirkę didelėmis skolomis.

* Hamiltonė minėjimas praves tas tuoj po pamaldų su antikomunistine demonstracija, kur buvo nešami plakatai. Juose buvo paminė-

ŠACHMATAI

SIS TAS IŠ TEORIJOS

Kapablankos strategija debiutams lošti. Buvęs pasaulio meistras kubietis Kapablanka, kaip pozicinio stiliaus žaidėjas ir gilus šachmatų finalų žinovas, į kitas partijos stadijas žiūrėjo kaip į paruošimą prie finalo. Jis mokė, kad tiek debiuto (apertura), tiek vidurio lošimo stadijoj jau reikia rūpintis finalu ir pagal galimybę sudarinėti tam tikslui palankias sąlygas. Pavyzdžiui, net esant lygiam abiejų partnerių pėstininkų skaičiui, labai lengvai finalą gali išlošti tas, kuris iš anksto pasirūpino, kad savasis karalius rastųsi arčiau centro ar kitos lemiamos vietos, arba sugebėjo sudaryti pėstininkų persvarą (kartais užtenka tik jų geresnio išdėstymo) tame sparne, kuris yra toliau nuo priešo karaliaus. Pasitaiko taip pat daug kitokių padėčių ankstyvesnėse partijos fazėse, kurios gali reikšti išlošiamą finalą. Reikia siekti sudaryti tokias padėtis ar jas iš anksto išprovokuoti, arba, jei panašios padėtis savaime susidarė, reikia mokėti ją tinkamai įvertinti, tada belieka tikėtai apsieikti figūromis, suvedant partiją prie nesudėtingo finalo, kurį nesunku išlošti.

Kas liečia grynai debiutų strategiją, Kapablanka pataria prisilaikyti šių teisyklių:

1. Lošiant baltais, geriausiai pradėti karaliaus ar valdovės (damos) pėstininku per du laukelius. Joks kitas ėjimas iš karto tiek daug nepasiekia, būtent centro užėmimo ir linijų atidarymo valdovei bei rikiui (alfil). Kitu centriniu pėstininku patartina, bent laikinai, žengti tik per vieną laukelį, tuo būdu sudarant stiprų centrą, arba vad. „pėstininkų skydą“.

2. Tęsiant debiutą, reikia grupuoti figūras apie centro zoną, išeinant pirma žirgais, vėliau rikiais.

3. Iki debiuto stadijos pabaigos nedaryti be būtino reikalo ta pačia figūra daugiau negu vieną ėjimą. Pėstininkus debiute kuo mažiau siai judinti.

4. Kas liečia valdovę, tai su šia figūra debiuto stadijoj pavojinga toli išeiti. Patartina padaryti valdovę tik vieną žingsnį užpakaly savo figūrų tikslu atidaryti kelį bokštams.

5. Išvedant figūras, reikia stengtis tuo pačiu metu sudarinėti priešų, kur tik galima, grasinimus, tuo būdu paimant į savo rankas iniciatyvą, kuri dar nereiskia puolimo, bet kuri, jei nepaleidžiama iš rankų, jau reiskia tam tikrą persvarą. Ši persvara gali būti tiek pat reikšminga, kiek ir medžiaginė ar pozicijos persvara, nes priešo judesių laisvė yra apribojama, ir jis besigindamas būna priverstas daryti nesveikus pėstininkų ar kitų figūrų ėjimus, kurie ilgainiui silpnina jo poziciją.

6. Debiuto bėgyje reikia padaryti rokiruotę. Trumpoji rokiruotė yra atsargesnė už ilgąją. Rokiruotės tikslas yra pastatyti karalių į saugią užuovėją ir išvesti į lošimą bokštą. Tačiau su rokiruote nėra reikalo skubinti, kol dar yra pasirikimui kiti geri poziciniai ėjimai arba turima iniciatyva.

7. Pagal žinomą strategijos dėsnį bokštams reikia stengtis užimti atdaras linijas. Kadangi debiuto stadijoje tik retkarčiais susidaro visai atdaros linijos, todėl bokštus, baigiant debiutą, reikia pastatyti į tas linijas, kur jau pajudėjo pėstininkai ir kurios neužilgo gali visai atsidaryti.

Debiutu praveisti užtenka nuo 8 iki 12 ėjimų. Toliau lošimas jau pereina į vidurio lošimo stadiją.

J. N-ka.

* Š. m. rugsėjo 22 d. (sekmadienį) 15.30 val. Lietuvių Parapijos patalpose bus toliau tęsiamas šachmatų teorijos nagrinėjimas. Visi, kurie domisi smegenų sportu, kviečiami dalyvauti.

tos Pravėniškių žudynės, Rainių miškėlio tragedija ir kt. Eitynėse dalyvavo virš 1000 pabaliečių. Jos pasibaigė prie Nežinomo Kareivio kapo, padedant kiekvienos tautybės vardu po vainiką. Trumpas kalbas pasakė kiekvienos tautybės atstovas, o kiek ilgesnę — Ontario parlamento narys A. Child, kalbą baigdamas pareiškimu, kad Pabalitijo tautos vėl atgaus savo nepriklausomybę.

Mokslas - MENAS - Literatūra

ANTANAS VILUTIS

KAI DEGĖ PINIGAI

Tą naktį aname dirvone
Mačiau, kaip degė pinigai:
Ir bėgau aš, ir bėgo mano brolis Jonas,
It paskui stirną alkani vilkai.

Ir kai atbėgome, kur ugnelė degė,
Ir suklypome ant rudo dirvono —
Pamatėme, kad buvo jau prasmegę
Mano pasaka ir turtas mano brolio Jono.

Grįžome abudu laimės nepažinę —
Aš sekiau paskui savo brolių —
Ejome namo bedaliai, nusiminę,
O kojos klimpo į juodą dirvos molį.

VAKARO REGĖJIMAS

Kas vakarą, kai saulė leidžiasi,
Atplaukia šviesus laivas jūros pakraštini
Ir būna atsiskleidusi
Vakaro uždanga graži.

Ir neilgai stovėjęs šviesus laivas tas
Ties apniukusiu šituo žemės kraštu,
Vėl išplečia savo šviesias bures,
Vėl plaukia jieskoti plačių vandeny.

Kai saulė nueina į kitą pasaulį
Ir vakaras man rodo regėjimą šį —
Žiūriu, kaip naktis atkeliauja,
Kaip laivas tas plaukia tolyn.

ŽIEŽIRBOS

Liepsnų liepsnelių linksmos lelijos
Žydi židiny gražiai:
Žiūriu, kaip žėri žarijos,
Kaip žiba žaibo žiburiai.

O žaidro žaibų žirgai
Žiežirbas žeria žvendami
Ir žodžio žvaigždžiški žiedai
Žydi ir žaidžia žmogumi.

SUKAUPTO ILGESIO KNYGA

Šiais metais Lietuvišką dailiąją literatūrą praturtino Pauliaus Jurkaus knyga — Pavasaris prie Varduvos, kurioje telpa įvairaus dydžio ir apimties penkios legendos. Rašytojas Paulius Jurkus nėra naujokas ir Lietuviškam skaitytojui pažįstamas iš jo įvairiuose žurnaluose pasirodžiusios poezijos, spausdintų novelių ir legendų. Savo kūryba jis dalyvavo mūsų raštijoje Nepriklausomos Lietuvos ir tremties periodikoje. Bet atskiru leidiniu viešumon jis išėjo pirmą kartą. Šiuo leidiniu jis nuėjo dar mažai pramintais Lietuviškos legendos keliais, atsistodamas greta kitų dviejų — Nelės Mazalaitės ir Česlovo Grincevičiaus — pradėto puoselėti literatūrinio žanro. Legendą nėra labai dėkinga rašytojui sritis, ir beveik niekas dar neiškilo iki Selmos Lagerloef aukštumos. Tačiau Lietuviškoje literatūroje, ypačiai mūsų nelemties metais, legendinė medžiaga daugiau veikia skaitytoją, nei buitiniai vaizdai iš netolimos praeities. Legendą turi savą tikrovę ir sąvoką. Tai yra daugiau ar mažiau rašytojo fantazijos kūrinys, nors kartais gali panašiai įvykti ir tikrovėje. Bet visai nebūtina, kad legenda atitiktų tikrovę. Paulius Jurkus yra arčiau tikrovės vienos

legendose (Aukštinis paveikslas), ir labiau nuo tikrovės atitrūksta, net pereina į simbolinę pasaką kitose (Kregždės ant Nukryžiuotojo pečių). Jis nepasiekia N. Mazalaitės irracionalumo, kur, kaip P. V. Wust pasakytų, veikia pasamonės jėgos, bet užtat jose daugiau galima justi konkretumo, atsirėmimo į realybę, nors ir simboliškai. Skaitydamas jo legendas, jautiesi gyvenęs kartu su anais legendiniais žmonėmis, nes jų troškimai yra kartu ir tavo. Mazalaitės legendos beveik visiškai neturi konkretaus žmogaus, jie yra bevardžiai, kai tuo tarpu Jurkaus yra gyvi, su vardais. Net kregždės yra sužmogintos ir atstovauja tam tikrą žmonių rūšį. Taip pat jis yra daugiau pasekęs S. Lagerloef ta prasme, kad jo legendų veiksmas rišasi su vieta, su laiku ir su praeities įvykiais. Jo „Aukštinis paveikslas“ yra daugiau buities vaizdelis negu legenda, jei ne tas su Jeruzalės bokštais paveikslas, kuris kiekvienam sukelia savo tėviškės ilgesį.

Pauliui Jurkui labai tinka Goethes žodžiai: jei nori suprasti poeziją, fantazijos kūrinys, pro kuriuos minios pėsčių ir važiuotų plaukia į išsvajotą ž. Kalvariją, tas galės suprasti, kad ir legendų fonas susidarė šioje aplinkoje. Viena jų yra skir-

J. VEDEGYS

RAŠYTOJAS VINCAS KRĖVĖ

Pasiekė mus liūdna žinia, kad šiomis dienomis, sulaukęs 71 m. amžiaus, JAV-bėse mirė žymiausias mūsų rašytojas Vincas Krėvė-Mickevičius. Savo kūryboje Vincas Krėvė pasiekė tokias aukštumas (turinio idėjišku gilumu, personazių psichologiškumu ir t. t.), kad, jeigu su jo kūryba būtų plačiau supažindintas Vakarų Pasaulis, nėra abejonės, mūsų žymusis klasikas būtų buvęs Nobelio premijos laureatas. Tačiau Vincas Krėvė yra ne tik genialus rašytojas, bet ir gilus mokslininkas, vienas iš Lietuvos universiteto kūrėjų. Nuo pat Lietuvos universiteto įsikūrimo jis buvo to un-to profesorius ir iki 1939 m. ėjo Humanitarinių mokslų fakulteto dekaną pareigas. Šių eilučių autorius turėjo garbę un-te klausytis Vinco Krėvės literatūros paskaitų ir stebėtis jo mokslininku bei nepaprasta atmintimi. Atmintinai mums, studentams, jis cituodavo, kaip pavyzdžius, ne tik įvairius elėraščius, bet net atskirus romano puslapius.

Vincas Krėvė, be to, pasižymėjo dar ir kaip politikas. Todėl Vinco Krėvės netekimas yra didelis nuostolis mūsų tautai, tolimesnės mūsų literatūros raidai ir, bendrai, mūsų tautinės kultūros vystymuisi.

JO GYVENIMAS

Vincas Krėvė - Mickevičius gimė 1882 m. spalio 17 d. Subartonių k., Merkinės valsč., Alytaus apskr. Jis gimė ir angu Dzūkų dainingame ir pasukingame krašte. Mokėsi privatiškai namuose ir vėliau Vilniuje. 1900 Petrapilyje išlaikė iš 4 klasių egzaminus ir įstojo į Vilniaus kunigų seminariją. Bet po dviejų metų iš seminarijos išstojo (sakoma, kad dėl jo mažo ūgio buvo patarta išstoti). Vincas Krėvė betgi mokėsi toliau. 1904 m. prie Kazanės gimnazijos išlaikė brandos atestatą gauti egzaminus ir įstojo į Kijevo universitetą.

Grįžęs pradžioje dirba Švietimo Ministerijoje, profesoriuja įkurtame Lietuvos un-te, kartu leidamas ir redaguodamas įvairius literatūros ir mokslo žurnalus, kaip

Rašytojas PAULIUS JURKUS

ta, turi pirmiau pažinti jo tėviškę. Kas pažįsta tą žemaičių žemės kampelį, kuris nusagstytas nedideliais kalneliais, tarp kurių plačiomis lankomis ramiai teka Varduva, kas yra matęs to karšto pakeles nusėtas p.). Jo žodis gerai kultivuotas, dažnai lyriškas, kartais sentimentalus, neperkrautas nereikalingomis, sunkinančiomis ir blaškančiomis įtarpomis, bet apgalvotas ir savoj vietoj pastatytas. Tačiau kas ypatingai prasikiša, kada skaitai, versdamas lapą po lapo, tai tas sukauptas ilgesys, užkrečiantis ir patraukiantis, kad net matai tą Ilgesio bokštą ir pradėti ilgėtis. Ilgėtis visko, kas prarasta, tėviškės, namų, kaip tie žydai išvežti į Babiloną nelaisvę. Ir taip pat tas ilgesys persunkia visus legendų personažus, visas legendas nudažo ilgesio spalva ir skaitytojui sukelia ilgesį. Nėra tas ilgesys dirbtinis, bet nuoširdžiai išsakytas, išgyventas ir literatūriškai įpavidalintas. Ir pro ilgesio šešėlius vis tik šviečia vilties spinduliai. „Asla tušėia, namuose tylu. Tik mūs, išskridusių vaikų audringai širdys plaka, tik mūs neramios akys žvelgia į kažkur tolstančius kelius...“ (66 p.). Šiuo rinkiniu Paulius Jurkus tvirtai pastatė koją Lietuviškos raštijos lauke. Reikia tikėti, kad tai yra tik pradžia, ir kad jis mūsų legendinę literatūrą toliau puoselės, tobulindamas, plėsdamas ir daugiau kūrinių savos knygos išalkusiam skaitytojui duodamas. O skaitytojas galės pasidžiaugti ne tik knygos naujumu, savitu žodžiu, bet taip pat ir idėjinio gilumu bei amžinybų vertybių literatūrinio apipavidalinimu. Dail. Romo Viesulo viršelis ir vidaus iliustracijos dariniai tinka knygos visumai, padarydamos knygą patrauklią ir malonią paimiti į rankas ar net kitiems parodyti. Išleidimas yra gražus, korektūros klaidų, kas taip dažna mūsų leidiniuose, beveik nėra, neskaitytant vienos kitos nežymios klaidelės. (Paulius Jurkus, Pavasaris prie Varduvos, Lietuviškos Knygos Klubo leidinys, 1954 m. Iliustravo dail. Romas Viesulas). P. Stakys

Studijuoja filosofiją ir literatūrą. 1905 m. persikelia į Vienos ir Lvovo universitetus. 1906 m. baigia Lvovo un-tų filologijos daktaro laipsnį. Tais pat metais Kijevo un-tas už jo disertaciją (apie indoeuropiečių protėvynę ir kilmę) suteikia jam magistro laipsnį ir aukso medalį. Iš to mes jau galime spręsti apie V. Krėvės - Mickevičiaus nepaprastus mokslinius sugebėjimus. Ir nenuostabu, kad Kijevo un-tas pasiūlė jam pasilikti ir ruošti profesūrai. Bet un-tas kartu pastatė sąlygą — pereiti į stačiatikių tikėjimą. V. Krėvė - Mickevičius su tuo nesutiko ir jam teko jieskoti gimnazijos mokytojo vietos. Pagaliau įsikūrė Baku mieste, prie Kaspijos jūros, kur mokė literatūros realinėje gimnazijoje. Baku mieste išgyveno iki 1920 m., kol grįžo į Lietuvą.

Grįžęs pradžioje dirba Švietimo Ministerijoje, profesoriuja įkurtame Lietuvos un-te, kartu leidamas ir redaguodamas įvairius literatūros ir mokslo žurnalus, kaip

„Skaitymus“, „Tautą ir Žodį“, „Mūsų tautosaką“ ir kt. 1940 m., bolševikams okupavus Lietuvą, V. Krėvė - Mickevičius kurį laiką buvo Paleckio vyriausybėje užsienio reik. ministeriu. Antrą kartą bolševikams artinantis, jis apleidžia Lietuvą ir pasitraukia į Vakarų. Gyvena Salzburge, Austrijoje, kol 1947 m. persikelia į JAV. Ten profesoriuja Pensilvanijos un-te, kartu neišleisdamas plunksnos iš rankos. Praėjusiais metais pasitraukė iš un-to profesoriaus pareigų, gaudamas kuklią pensiją, ir atsėdėvė vien literatūriniam darbui.

V. KRĖVĖS-MICKEVIČIAUS KŪRYBA

Pirmutiniai V. Mickevičiaus, parašyti Vinco Krėvės slapyvardžiu, kūriniai — „Gilšė“ ir „Bobulės vargai“ — pasirodė 1906 m. „Viltuje“. Jau savo pirmaisiais kūriniais V. Krėvė atkreipė Lietuviškosios visuomenės dėmesį, o į pirmąsias Lietuvos rašytojų eiles jį išskėlė apysakos — „Skerdžius“, „Silkės“ ir kt., dramos — „Šarūnas“ ir „Skirgaila“ ir „Dainavos šalies senų žmonių padavimai“. Šiems ir kitiems savo kūriniams medžiagą rašytojas ima iš istorijos, iš padavimų ir realaus žmonių gyvenimo. Puikus medžiagos interpretavimas, psichologinių individualybių išskėlimas ir išryškėjimas, tikrai originalaus stiliaus panaudojimas, — V. Krėvė parodė kaip didžiausią ir stipriausią lietuviško žodžio meistertį.

V. Krėvės raštų yra išleista 11 tomų, neskaitytą tų leidinių, kurie yra išleisti JAV. Tai bus: „Suteimos — poezija, proza ir eilės“, „Šiaudinėj pastogėj“ — 2 apysakų knygos, 2-jų tomų dramos veikalas „Šarūnas“, „Skirgaila“, drama, „Dainavos šalies senų žmonių padavimai“, „Rytų pasakos“, „Raganius“ ir kt. Tiek pat, galima pasakyti, yra išspausdinta atskirai įvairių tautosakos leidinių: stilizuotų padavimų, liaudies dainų, Lietuviškų patarlių ir priežodžių ir t. t. V. Krėvė, be to, buvo ir žymus mūsų tautosakos rinkėjas.

KULTŪROS KRONIKA

* Trečiame visuotiniame Amerikos Liet. Inžinierių Sąjungos suvažiavime dalyvavo 55 delegatai, atstovavę 260 Sąjungos narių. Svarbiausią suvažiavimo klausimą sudarė Lietuvos ūkio atstatymo problema, kurias referavo J. Kaminskas. Inžinieriai visuose skyriuose suaktyvino savo veiklą. Centro valdyba įgaliota palaikyti kuo glaudžiausius santykius su Lietuvos ūkio Atstatymo Komisija ir sudaryti studijuotinių klausimų sąrašą. Suvažiavimas pakvietė Lietuvos jaunimą studijuoti tokius dalykus, kurie būtų reikalingiausios laisvoji Lietuvoj. Naujai valdybai pirmininkauja B. Galinis, kiti nariai — J. Mikalauskas, J. Vasiliauskas, V. Izbičkas, J. Raščiauskas ir J. Okunis.

* Manhattan operoje New Yorke buvo pastatyta Čaikovskio opera „Eugenijus Oneginas“, kurioj dalyvavo mūsų solistės V. Jonuškaitė ir M. Dobužinskienė.

* Kanados Lietuvių katalikų kongresas vyko Toronte ir Hamiltone. Kongresą pagerbė Kanados kard. McGuigan ir visa eilė kt. žymių dvasininkų ir pasaulininkų. Iškilmingas Mišias atlaikė vysk. V. Brizgys. Posėdis buvo suauktas žymiausioje Westdale Hall salėje. Pagrindinę kalbą pasakė VLIKO pirm. M. Krupavičius, pareikšdamas tvirtą įsitikinimą, jog Lietuva bus vėl laisva, ir išskeldamas lietuvių vieningumo reikalą.

* Nottinghamo Lietuvių kolonija, kurią sudaro apie 250 lietuvių, yra viena iš veikliausių. Čia vyksta gerai parengti minėjimai, koncertai ir suvažiavimai. Susipažinti ir užmegsti artimesnius ryšius D. B. Liet. Sąjungos apygardos rūpesčiu š. m. rugpjūčio 7 d. yra rengiamas visos Anglijos lietuvių sąskrydis.

ŠVENTUOJU PASKELBIMO KELIAS

(Tęsinys)

Baigus šiuos tris procesus, visi rezultatai yra siunčiami Romon šv. Apeigų Kongregacijai per paskirtą pasiuntinį. Romoje gauti procesų rezultatai, reikalui esant, yra išverčiami italų kalbon. Šv. Apeigų Kongregacijai paruošus visus dokumentus, šv. Tėvas paskiria kardinolą „Relator“ arba „Ponens“, kurio viena iš pareigų yra šv. Tėvui pranešti apie Dievo tarno beatifikacijos proceso eigą. Pats kardinolas „Relator“ paskiria kompetentingus teologus nuodugniai išnagrinėti visus Dievo tarno raštus, peržiūrėti, ar juose nėra kas priešingo Bažnyčios mokslui. Jeigu būtų kas priešingo, tai nutraukiama beatifikacijos byla. Radus visus raštus tvarkoje, yra paruošiamas kelias pradėti Dievo tarno šventumo garso įrodymo procesą. Šis procesas remiasi postulatoriaus paskirto advokato paruoštais dokumentais arba šv. Apeigų Kongregacijos Istorijos Sekcijos, jeigu dokumentai yra iš senesnių šimtmečių. Šio informatyvinio proceso svarbiausia dalis yra paruošimas santraukos, kurioje surašoma liudininkų tvirtinimai, dokumentiniai įrodymai postulacijomis bylai ir pan. Antra šio proceso dalis yra atsakymai į tikėjimo gynėjo postulatoriui iškeltas pastabas ir abejones. Šių visų dokumentų rinkinys yra atspausdinamas ir išdalinamas kardinolams 40 dienų prieš jų posėdžius, kuriuose jie turės patikrinti dokumentus. Pačiame kardinolų posėdyje, jeigu nieko nerandama prieš dogmas arba moralę tyrinėtuose Dievo tarno dokumentuose, yra išleidžiamas dekretas, kuriuo yra duodamas iš kardinolų pusės leidimas toliau tęsti beatifikacijos bylą. Išėjus šiam dekretui, šv. Kongregacija savo paprastame susirinkime nusprendžia komisijos skyrimą toliau tęsti beatifikacijos bylą. Jeigu susirinkimas nusprendžia teigiamai, tada šv. Tėvas pasirašo dekretą. Pagal protą, popiežius šį

dekretą pasirašo tik savo krikšto vardu, o ne popiežiaus titulu. Su šiuo dekretu Dievo tarno beatifikacijos byla jau yra šv. Sosto galioje. Šiam dekretui išėjus, jeigu prieš įvedimą informatyvinio proceso vskupai dar neatliko „de non cultu“ proceso, tai atliekama jau šv. Sosto autoritetu. Šv. Kongregacija tikėjimo gynėjo paruoštus klausimus kartu su lydimaisiais laiškais išsiunčia paskirtiesiems teisėjams, kad jie toliau vestų Dievo tarno neutraukiamo šventumo garso ir stebuklų įrodymus. Gavę šiuos laiškus, teisėjai tai atlieka ir visus dokumentus prisiunčia Romon, kur reikalui esant visa verčiama italų kalbon ir padaroma jų autentiška santrauka. Šiuos Dievo tarno šventumo garso dokumentus perima advokatas ir juos pateikia šv. Kongregacijos kardinolų paprastajam susirinkimui, kuris nuodugniai išnagrinėja Dievo tarno šventumo garbę ir stebuklus. Pagal Kanonų Teisės nr. 2101 normaliai yra draudžiama pradėti Dievo tarno dorybių tyrinėjimo bylą, jeigu dar nepraėję 50 metų nuo jo mirties. Jeigu šv. Kongregacija neranda kliūčių, būna išleidžiamas naujas dekretas, duodąs leidimą toliau tęsti beatifikacijos bylą.

Byla toliau yra vedama ištirti Dievo tarno šventumą ir ypatingus stebuklus. Šio proceso dokumentai visi yra siunčiami Romon, kur jie yra išverčiami italų kalbon, padaroma santrauka ir šv. Kongregacijos kanclerio patvirtinamas jų tikrumas. Šiuo laiku advokatas paruošia dokumentus įrodymui, kad visos informacinės ir apaštališkos bylos buvo teisėtai išspręstos. Ši procesų dalis yra svarbi, nes kartais beatifikacijos byla tęsiasi ilgus metus, ir kai kada tyrinėjimų komisijos nariais, mirus seniesiems, visai pasikeičia. Šis teisėtumo procesas yra vedamas vadinamame „congregatio rotalis“ susirinkime. Jeigu susirinkimas neranda jokių kliūčių

nutraukti beatifikacijos bylą, tai išleidžiamas naujas dekretas, tvirtinąs visų praeitų beatifikacijos bylos procesų teisėtumą.

Bylai toliau normaliai einant, yra paruošiami dokumentai pradėti tyrinėjimą, kuris turės įrodyti, kad Dievo tarno gyvenime yra žymių, įtikinančių rodančių, jog jis praktikavo teologines ir kardinalines dorybes herojiškame laipsnyje. Tyrinėjimas ir diskusijos yra vedamos trejuose susirinkimuose, būtent: „priešparuošiamajame“, kuris yra kardinolų Relator rūmuose; „paruošiamajame“ — Vatikane, dalyvaujant šv. Kongregacijos kardinolams; ir „visuotiname“, kuris yra taip pat suaukiamas Vatikane ir jam jau vadovauja šv. Tėvas. Kiekvienam iš šių susirinkimų advokatas turi atspausdinti oficialius pareiškimus, vadinamus „positio“, „positio nova“ ir „positio novissima“, kurie liečia Dievo tarno dorybes ir duoda tikėjimo gynėjo iškeltų klausimų ir abejonių atsakymus. Kiekvienas iš šių susirinkimų balsuoja, ar verta toliau tęsti Dievo tarno beatifikacijos bylą. Jeigu generaliniame susirinkime nerandama kliūčių toliau tęsti beatifikacijos bylą, tai šv. Kongregacija kreipiasi į šv. Tėvą, prašydama, kad jis pasirašytų dekretą, pareiškiantį, jog Dievo tarnas turėjo herojiškų dorybių. Šv. Tėvui pasirašius šį dekretą, Dievo tarnas jau vadinamas „Venerabilis“ (garbingasis), bet tuo dar neduodama teisė jį kuriuo nors būdu garbinti.

Po šio dekreto lieka ištirti Dievo tarno užtarimų įvykusius stebuklus. Jeigu Dievo tarno herojiškos dorybės jau pripažintos „de visu“ liudininkų informaciniame ir apaštališkame procese arba „de auditu“ liudininkų apaštališkame procese, tada turi būti įrodomi du pirmos rūšies stebuklai. Jeigu informatyviname procese yra tik „de visu“ arba apaštališkame procese tik „de auditu“ liudininkai, tada reikia trijų stebuklų. O jeigu Dievo tarno dorybės yra įrodomos tik tradicinių liudininkų arba tik dokumentais, tada reikia paprastai keturių stebuklų.

Jeigu apaštališkasis procesas, tyrinėjamas Dievo tarno dorybes, pripažįsta stebuklus, tada toliau einama prie įrodymų stebuklų dokumentų paruošimo. Bet jeigu savo tyrinėjimuose apaštališkasis procesas dar nepažįno stebuklų, tada turi būti įkurtas naujas apaštališkasis

procesas juos tirti. Diskusijos dėl ypatingų stebuklų yra vedamos tuo pačiu procesų keliu, kaip kad dorybių tyrinėjimas trejuose arba ir daugiau susirinkimuose. Jeigu visi tyrinėjimai, atlikti kompetentingų gydytojų specialistų, tvirtina, kad stebuklai yra tikri, tada šv. Kongregacijos generalinis susirinkimas kreipiasi į šv. Tėvą, kad jis toliau ištirtų bylą ir išleistų dekretą, tvirtinantį, kad stebuklai yra tikri ir kad toliau galima tęsti beatifikacijos bylą. Šiam dekretui išėjus, šv. Kongregacija galutinai nusprendžia saugumą toliau tęsti beatifikaciją, nors herojiškos dorybės ir stebuklai yra jau patvirtinti. Jeigu neatsiranda kliūčių, yra paruošiamas kelias iškilmingai beatifikacijai. Jeigu šv. Kongregacija savo susirinkime daugumu balsų nusprendžia tęsti bylą, tada šv. Tėvas išleidžia dekretą vadinamą „Tuto“. Kai Vatikano Bazilikoje iškilmingai beatifikacijai diena jau paskirta, šv. Tėvas išleidžia Apaštališką Brevę, kuri leidžia Dievo tarno garbinimą, pradendant beatifikacijos dieną. Šis garbinimas, kaip pirmiau sakėme, dar neapima viso pasaulio, bet tik Brevėje nurodytas vietas.

Beatifikacijos dieną, po ilgų paruošimų, išpuošto šv. Petro Bazilikoje, Vatikane, yra atidengiamas palaimintojo paveikslas ir pradedamas pirmas viešas palaimintojo pagarbimas pontifikalinėmis palaimintojo šv. Mišiomis. Tos dienos popietį, šv. Tėvas iškilmingai atvyksta į šv. Petro Baziliką pagerbti naują palaimintąjį.

Baigus ilgąją beatifikacijos bylą, seka naujas kanonizacijos procesas. Čia jo nenagrinėsime, bet trumpai tiek verta žinoti, kad, norint kanonizuoti palaimintąjį, reikia vėl iš naujo įrodyti du nauji palaimintojo užtarimų įvykę stebuklai po beatifikacijos dienos. Nuo šv. Teresės Kūdikielio Jėzaus beatifikacijos iki kanonizacijos užtruko tik 3 metai. Visa priklauso, kiek greitai įvyksta stebuklai. Šv. Marijos Goretti beatifikacijos dieną įvyko vienas iš dviejų reikiamų stebuklų. Užbaigus stebuklų tyrinėjimą, šv. Tėvas pasirašo kanonizacijos Būlą jau visos Katalikų Bažnyčios Galvos vardu, paskelbdamas, kad palaimintasis yra danguje, ir visas pasaulis gali mėlistis jo užtarimo pas Dievą. Normaliai pats šv. Tėvas atlaiko naujo šventojo Mišias šv. Petro Bazilikoje, Vatikane.

K. J. N.

ELTOS ŽINIOS

* Žiniomis iš JAV, VLIKO pirm. M. Krupavičius š. m. liepos 28 d. išsėdo į laivą grįžti atgal į Europą.

* Š. m. liepos 10—12 dienomis Paryžiuje vykęs Europos LB pirmininkų suvažiavimas svarstė aktualiuosius bendruomenių reikalus, aptarė gaires ateičiai, pasikeitę informacijomis ir kt. VLIKO vardu suvažiavimą pasveikino einąs VLIKO pirmininko pareigas URT valdytojas Dr. P. Karvelis. Suvažiavimo dalyviams pageidaujant, Dr. P. Karvelis padarė pranešimą ir supažindino su VLIKO žygiais ryšium su VLIKO delegato paskyrimu prie Feder. Vokiečių Vyriausybės. Ten susirinkusiems pirmininkams buvo paaiškinta, kad šis VLIKO žygis buvo padarytas po to, kada iš p. Lozoraiečio pusės buvo atsisakyta atstovų skyrimo prie svetimų valstybių reikalų su VLIKU kalbėtis. Dabartiniu metu normalių santykių atstatymas su Vokietija yra gerame kelyje. Susirinkusių pirmininkų buvo pareiškta pageidavimas, jog tarptautinius žygius darant VLIKO ir diplomatų būtų susitariaama. Suvažiavimo nutarimų tekstai bus paskelbti vėliau.

* VLIKO Lietuviybės išlaikymo Tarnybos švietimo Komisija, norėdama surinkti žinias apie išleistus, leidžiamus ir dar ruošiamus lietuvių mokykloms vadovėlius, prašo leidėjus ir vadovėlių autorius tokių žinių suteikti, o jau išleistų vadovėlių po vieną egzempliorių ir atsiųsti. Žiniose prašoma nurodyti: autorių, vadovėlio pavadinimą, kokiam mokyklai ir kokiam mokslo dalykui vadovėlis skiriamas. Žinios ir vadovėliai prašoma siųsti adresu: Dr. A. Rukša, (13b) München 27, Schoenbergstr. 9, Alemania. Laikraščiai prašomi šį pranešimą atspausdinti (švietimo Komisija).

* Dr. P. Padalis, perėjęs dirbti JAV informacijos tarnybon, kuri dabar priklauso pačiam JAV prezidentui, garsindamas Lietuvos vardą, yra skaitęs amerikiečiams per 140 paskaitų, taip pat Detroito universitete 2 kursus - paskaitas tema „Kapitalizmas ir sovietinė ekonomija“, nekartą kalbėjęs per Amerikos Balsą ir kt. Jo naująjį paskyrimą atsakingoms pareigoms plačiai atžymėjo ir amerikiečių spauda Detroito.

J. VENCKUS S. J.

GIMIMŲ PLANAVIMAS

(Tęsinys)

Moterystės pradžia buvo labai graži. Pasistatė savo naujus nuosavus namus, į kuriuos vyras architektas įplanavo visas savo svajones, ištaigingumą, patogumus. Neilgai trukus, atėjo pirmas vaikutis. Bet laimės saulė ne ilgai švietė. Margarita susirgo džiūva, į kurią gal šeimoje buvo palinkimas, o gal apsikrėtė beslaugydama motiną. Reikėjo išeiti į sanatoriją, būti atskirtai nuo vaiko, kurio nebuvo leista nė į rankas paimti, nes bijojo, kad jo neapkrėstų. Tie naujai pastatyti gražūs namai sudegė. Tarytum kokie baisūs vėjai tas gražias gyvenimo svajones kaip gėlių žiedus vieną po kito išpuštė. Po kiek laiko ją išleidžia iš sanatorijos, susirandama kitą butą ir gyvena. Amerikoje buvo kaip tik tie laikai, kada ėjo iš Europos didelė emigracija. Su žmonėmis atkeliavo ir visos aujų laikų mintys, srovės, kaip antai marksizmas, liberalizmas, anarchizmas. Visi kiti minčių žmonės buvo Margaritai dvasiškai giminingi ir jie atrado Sangerių namuose labai šiltą židinį. Ji pati sakosi, kad visos šitos naujoviškos revoliucionieriškos idėjos buvo karštai diskutuojamos: motery teisės, jų balsavimas, proletariato problemos ir t. t. Visa tai buvo sijota ir persijota. Kadangi Margarita buvo gera ir vaišinga šeimininkė, tai pasaulio reformatoriai, kurie jautėsi turį raktus į dangaus karalystę, nesijautė blogai jos namuose. Margarita aiškiai prisidėjo prie marksizmo, prie viso socialistinio judėjimo. Ji kaip slaugė dažnai būvo kviečiama į darbininkų namus prie ligonių, prie gimdymų, prie nelaimingų įvykių, taip kad ji susigyveno su varguomene, su jos vargais. Taigi matome, kad Margarita teoretiškai ir praktiškai perėjo labai

ypatingą mokyklą, ji taip pažinojo gyvenimą, kaip retas, juo labiau, kad ji buvo labai gabi, pastabi ir apskri moteris.

Vieną kartą jos vyresnysis berniukas Stuart priėjęs ir klausia: „Mama, pasakyk man, iš kur ir kaip atsiranda vaikai?“. Margarita galvoja, kaip dabar išaiškinti. Ji paėmusi gėles, varles, žuvis ir aukštesnius gyvulius papasakojusi, kaip jie dauginasi. Margarita ir po daugel metų pasisakė, kad ji laikanti šitą metodą geriausiu, nors žinanti, kad moderniški pedagogai ir kitaip šituos klausimus sprendžia.

Seimos gyvenimas buvęs jaukus. Vyras uždirbdavęs nepaprastai tik, matyti, kaip tikras artistas, buvęs neapraktiškas. Kai yra pinigų, tai parneša žmonai aukso išsiuvinėtus japoniškus drabužius, bilietus į operą, teatrą. Bet ateina laikai, kada sąskaitos už duoną, mėsą ir pieną pasilieka mėnesiais nesumokėtos. Ji laukusi iš savo vyro daugiau nuosaukumo ir rimties. Ji labai kentėjusi nuo vyro išsišokimų. Margarita rašo straipsnius visokiais einamaisiais klausimais.

Ji sakosi, kad ji turėjusi labai gerą pasitikėjimą moteryse, jos atėdavusios pas ją visokiais klausimais, jų tarpe vienas klausimas labai dažnai pasikartodavęs, kaip išvengti šeimos, nes tu jau perdaug esą namuose. Margarita kitokio metodo nežinojusi, kaip kad vyras turįs pasisaugoti. Moterys atsakydavusios, kad vyrui neklaušą. Margarita pastebėjusi, kad tos proletariato masės buvusios visiškai apbleistos. Visi jas išnaudoja, niekas jomis nesirūpina, nei visuomenė, nei religija, pagaliau net Ižganymo Armija dar tada nepadėdavusi. Darbininkų namai tamsūs, nešvarūs, be saulės spindulių, ypatingai

tie vadinamieji nuomininkai būvę didelė problema: jų laikas praėdavęs tarp šiek tiek darbo ir daug girtuokliavimo bei ištvirkavimo. Darbininkų žmonos būdavusios chroniškai nešios. Neštumo išvengimui jos vartodavusios visokių žolių ekstraktus, terpentina, garus; tyčiomis kriedavo nuo laiptų, dėdavo visokius kriedus ir aštrius daiktus į gimdymo takus. Žinoma, kraujo užkrėtimas (septicemia) buvo kasdieninis reiškinys. Ir nesimatė išieities. Kitos moterys save ramino, kad padėtis pasikeisianti, kada jos gausiančios teisę balsuoti. Socialistai ramindavę ją nauja pasaulio santvarka, kuri ateisianti, kada socialistai paimsią viršų. Padėtis buvo išreiškiama žodžiais: „žmonės dauginasi, kaip kralikai, o įstatymai draudžia ką nors prieš tai daryti“. Margarita susipažino su Tomo Roberto Malthuso teorijomis. Jos tikslas buvo atrasti kontraceptyvus, kurie tikėtų varguomenei ir kuriuos moterys pačios galėtų naudoti, nepriklausomai nuo vyrų malonės. Jai nusibodo klausytis socializmo kalbų, kalbų ir daugiau nieko kaip kalbų. Ji pasiryžo eiti savo keliais. Nors jos vyras ir bijojo, kad jo žmonos veikla gali suardyti jo ir vaikų laimę, bet vis tik patarė žmonai važiuoti į Prancūziją, į tą klasišką mažų šeimų šalį, kur ji galėtų pasimokyti, kaip galima moterystėje išvengti vaikų.

1913 m. spalio mėnesį ji su visa šeima išvažiavo į Europą. Pasiėjo Glasgove. Tada buvo laikas, kai Britanijoje, socializmo įtakojė ir baimėje, prasidėjo moksliškos reformos socialiniame gyvenime. Buvo statomi darbininkams namai, buvo tiksliai apskaičiuota, kiek kūbinių metrų patalpos kiekvienam darbininkui duoti ir pan. Margarita, viską žiūrėdama per vaikų skaičių, tuojau paklausdavo: „O kiek kūbinių metrų kiekvienas turės, jeigu tai šeimai gims dar 5—6 vai-

mai?“. Jai tie ponai atsakydavo: „Well, tada ta šeima turės įieškoti kito buto“. „Bet kur?“, klausia Margarita. Visur ginčytasi, kad darbininkai per mažai uždirba, kad yra išnaudojami, kad nėra apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir pan. Iš Anglijos Margarita išvažiavo į Paryžių. Ji jautėsi nusivylusi tuo miestu. Ji tiek buvo girdėjusi apie Paryžiaus linksmybes, o čia pamatė tiek skurdo. Ji, amerikietė, nepripatūsi prie visokių valstybės aparato formalumų, pirmą kartą susiduria su visokiais liudijimais, su policijos formalumais, ypatingai slaptosios. Visa tai padarė gyvenimą Europoje nemalonų. Negali net vaikų į mokyklą įtaisyti, nes ji neturi ir niekados nemanė, kad jai kada reikės turėti tiek visokių dokumentų. Paskui jau nebežiūrėjo, kokios rūšies ta mokykla, kad tik priima vaikus. Bet visgi ji domėjosi Prancūzija, apie kurios garsias revoliucijas ir komunas ji dau buvo girdėjusi iš savo draugų socialistų ir pati buvo skaičiusi. Ji su pasigėrėjimu pastebėjo, kad prancūzų šeimos esančios mažos — vienas ar du vaikai šeimoje. To pasekmė esanti, kad vaikai gauna geresnę išauklėjimą ir t. t. Jai patiko Napoleono Kodeksas, kuris nustato, kad mergaitės lygiai su berniukais dalinasi tėvų palikimu. Ji pasijdomavo ir prancūzų kontraceptyvais ir savo džiaugsmui pastebėjusi, kad jie pasiekė aukštos tobulybės. Metodai ir receptai einą nuo motinos iki dukterų. Vyras įsisteigė savo studiją Paryžiuje ir dirbo. Margarita grįžo 1913 m. gruodžio mėn. atgal į Ameriką. Ji jau buvo susikristalizavusi ir nusistačiusi, kokių kelių eis. Ji pasidarė tikra maištininkė. 1914 m. kovo mėn. ji išleidžia pirmą numerį savo garsaus žurnalo — „Woman Rebel“ (Moterys Maištininkė). Ji prisiminė, kad pirmoji moteris maištininkė buvusi karalienė Vashti, karaliaus Ahasue-

rus'o žmona, kuri pasipriešino savo vyrui. Margarita nori, kad moterys būtų revoliucionierės, maištininkės, kaip Vashti, o ne kaip Estera. Ji pajuto, kad pradėjo naują judėjimą. Reikėjo atrasti tam „naujagimui“ ir tinkamą vardą. Po kiek galvojimo ir pasirinkimų, ji apsiėjo prie „Birth Control“ (gimimo kontrolė). Tai buvo 1914 m. Margarita jau visiškai ir galutinai atsitraukia nuo visokio krikščioniško elemento. Jai visiškai nerūpi, kad moterys nešiotų krikščioniškus vardus, vedybinius žiedus, jos gali turėti kūdikių, kada nori, neprašydamos leidimo ir palaiminimo nei valstybės, nei Bažnyčios. Senoviškoji moterų moralė esanti vyrų sugalvota ir moterims uždėta. Savo žurnale „Woman Rebel“ paskelbė šūkį: „Nei dievų, nei ponų“. Moters pareigas ji apibrėžia: žiūrėti į pasaulio veidą su „eik į pragarą“ žvilgsniu, turėti vieną idėją, kalbėti ir daryti provokuojant visas primatas formas (Autobiogr. psl. 110). Be šitų revoliucionieriškų idėjų, žurnalas buvo pilnas patarimų ir apie gimimų apribojimą, apie kontraceptyvus ir t. t. Vieną dieną atėjo iš pašto administracijos laiškas, kad paštas jos žurnalą kaip nepadorų daugiau nebesiuntinės. Tai buvo kaip lazda į vapsvų lizdą. Ji drebančiomis rankomis ir verdančiu krauju perskaitė šitą pranešimą ir prisiekė be jokio saiko maištininkės moters įtūžimu kovoti iki paskutinio kraujo lašo prieš paragus, kuriuos Anthony Comstock 1873 m. pravedė per Amerikos kongresą ir senatą ir kuriais kontraceptyvų propaganda buvo paskelbta nepadoria literatūra ir kaip tokia negali būti siuntinėjama paštu. Ir šitų paraagrafų vardu jos žurnalas „Woman Rebel“ negali paštu pasiekti viso pasaulio moterų, didelių, garbingų ponų, grakščių studentų, ir kodėl? Todėl, kad yra nepadorus.

(Bus daugiau)

SKAUTŲ SKYRIŲ veda vyr. sklt. Vyt. Namikas

VIEŅIŠAS VIGI

(Tęsinys)

Berniukas nesumišo ir atvirai atsakė:

— Man labai patiktų nunešti ponui Hageriui dar šiandien gerą naujieną! Bent tam, kad neturėtų atleisti darbininkų.

— Kas gi tu toks būsi? — prabilo švelnesniu balsu.

Ir dideliame Vigi nustebimui, įsivedęs į priėmimą, pradėjo klausinėti. Nuširdžiai jis išspasakojė apie nepasisekimus namie ir jo mėgiamą darbą anglų sandėlyje, grįžus iš mokyklos.

— Ir jei užsakymai sumažės, darbininkai ir aš nieko neuždirbsime.

Ponas Sidleris jį pasveikino.

— Matau, berniuk, kad domiesi šeimnininko reikalais. Tai man patinka. Einu dar sykį peržiūrėti pasiūlymo.

Tai pasakęs nuėjo. Ir kai vėl pasirodė ponas Sidleris, paduodamas jam uždargą voką, Vigi tebebuvo nustebejęs savo drašą ir tokiu atviru kalbėjimu. Pono Sidlerio rankos buvo smulkios ir plonos, visai nepanašios savo spalva į darbininko. Iš džiaugsmo Vigi būtų su malonumu jas paspaudęs.

— Štai, mano atsakymas, draugai, — pratarė ponas Sidleris, glostydamas mažojo išskendus plaukus. — Gyvenime ko nors pasieksi, — baigė maloniai žengdamas keitan.

Nespėjęs padėkoti, Vigi pasileido laiptais žemyn, peršokdamas per keturis, ir atsidūrė apačioje beveik be kvapo kaip tik laiku atidaryti keltų duris. Ponas Sidleris pradėjo juoktis.

— Ačiū, labai ačiū, — sumurmėjo laimingas Vigi ir pasileido į gatvę lyg sparnų nešamas. Anglinės kieme vos neparvertė savo šeimnininko, kuris džiaugdamasis atplėšė voką. Perskaitęs laišką susuko:

— Palaimintas mažiukas! Keturi dešimtys tonų anglių per du pristatymus! Žinai, ką tai reiškia? Keturi pilni sunkvežimiai! Ponas Sidleris du kartus atmetė mano pasiūlymus, o per tave iš karto priėmė. Tu tai pasiekėi savo gražių mėlynų akių dėka. Žiūrėk, — ir ištiesė Vigi panosę užsakymą, o jo akys godžiai nukrypo į keturių dešimčių tūkstančių skaičių. Bet žemiau dar kažkas buvo prirašyta:

— Perspėju jus, kad šis naujas užsakymas įvyko dėka jūsų malonaus ir atkaklaus pasiuntinio, kuris taip rūpinasi jūsų įmonės pasisekimu.

Dulkinį darbininką sveikino savo jauną draugą, o ponas Hageris, įspaudęs jam į delną penkių frankų monetą ir pasakęs „šiandien jau užtenkamai dirbai“, stumtelėjo jį išėjimo link. Iš džiaugsmo, lyg pakvairšęs, Vigi pasileido bėgti. Prie daržininko durų vos nenutraukė seno skambučio. Pas jį nusipirkęs šilagėlę, pasileido bėgti namo. Linksmi sūktelėjęs, jis taip smarkiai pastatė gėlę tarp tėvo laišku, jog net žemė aplink išblyrėjo. Tėvas buvo bepradėdęs niurnėti, bet, kai Vigi ištiesė dvi po du frankus monedas, suprato, kad atsitiko kažkas nepaprasto.

III

VIGI SEKA SAVO PRIEŠĄ, BET NEKERSINA

Sekantį popietį nebuvo pamokų. Išdidus, lyg koks karalius, Vigi sėdėjo susirietęs ant anglių kalno gatvė riedančiam sunkvežimio. Darbininkai jam buvo davę atsistėsti naują, gerai prikimštą maišą, prie kurio buvo prikabinę raštelį: „Vyru, kuris parūpina mums duoną“. Vigi veidas spindėjo džiaugsmu. Jis troško dar daugiau padėti.

Netoli „Baltojo Arklio“ viešbučio, kurį supo jau rudens rankos paliesti medžiai, iškrovė anglis. Berniukas prilaikė sodolio vartelius, o vyrai nešė maišus iki rūšio langelio. Tuo tarpu išėjo iš namo gražiai apsivilkęs jaunuolis, kuris susitikęs maišą nešantį darbininką,

spruko į šalį, šokinėdamas lyg šokių mokytojas. Vigi susijuokė.

— Matai, kaip mūsų bijo! — sumurmėjo su trečiu maišu grįždamas darbininkas. — Mes visada esame juodi, nešvarūs; matydami tokius žmones, jie bėga lyg velnią pamatę. Bet tu, — ir jo liūdnas, nuo anglių dulkių prikimęs balsas pralinksmedėjo, — tu visada mūsų draugas.

Esi visada laimingas, glauddamasis prie mūsų, neatsizvelgdamas, kad tavysė visa gera ir balta, kaip duonoje. Susigėdęs dėl pagyrimo, Vigi šyptelėjo. Džiaugsmo ir laimės varpai gaudė jo širdyje.

Monotoniškai krovė darbininkai anglis, nešdami maišą po maišą. Staiga Vigi žvilgsnis nukrypo į porą žmonių, stumiančių tvoros link didelį vežimą, kuriame, be šepėčių, drabužiams prilaikyti segtukų, batams tepalo ir kitų laisvai išmėtytų smulkmenų, riogsojo pilnai prikimštas maišas. Uždengus visa tai brezentu, maišas kyšojo, tarytum kokio vidun įlindusio, mažo išdykėlio kupra. Palikę prie tvoros vežimą, abu pardavėjai susikabinę nušlubavo viešbučio link.

— Aklas ir nebylys, — prašniždėjo Vigi, pamatęs ant jų rankų juostas.

— Tai mūsų bendradarbiai, — pareiškė vienas iš vyrų, mesdamas tuščią maišą. — Mes parduodame kurą, o jie — degtukus.

— Tikriausiai turi labai daug parduoti, kad galėtų pragyventi.

— Be abejo. Ir turi tai atlikti negirdėdami ir nematydami, tai sunku...

— Matai, Vigi, jei blogai sekasi, visada pasižvalgyk aplink ir visada rasi tokių, kurie turės daug daugiau kuo nusikvisti. Tai paguodžia ir grąžina viltį.

Susimąstęs Vigi įlipo į pusiau iškrautą sunkvežimį.

— Baigta! — sūktelėjo vienas darbininkų. Motoras pradėjo ūžti. Berniukas, pasirodęs važiuavimui, parvirto ant savo maišo. Tik žvilgtelėjęs priekin, net pašoko iš nustebimo. Žiaurusis Jonas Grob ir dar kažkoks nepažįstamas vaikas buvo šalia pardavėjų vežimo. Jonas, išsitraukęs vieną lentą, visomis jėgomis tvėjo į maišą. Abu šokinėjo ir juokėsi lyg pakvaišę. Pykčio banga perbėgo Vigi veidu. Nesusižvalgydamas pradėjo belsti į soferio būdelę. Bet... Ar tik ne dūmai kyla iš po brezentu uždengto vežimo?... Liepsna lyg mlžiniškas liežuvis! Didžiulis dūmų kamuolys!... Vaikai kaip velniukai šokinėja dūmuose. Ššš... ššš... ššš... brezentas, apsuptas liepsnos, keliasi, raitosi šnabzdėdamas. Šepėčiai, drabužiai, segtukai, batams tepalas pabyra gatvėn. Darbininkai, pastebėję ugnį, leidžiasi paskui bėgančius padaužas.

— Pirmyn! — šaukia Vigi, — pažįstu tą begėdį. Sunkvežimis pradeda lėkti. Iš viešbučio išbėga žmonės, jų tarpe abu pardavėjai, bet sunkvežimis praužia, vydamasis nusikaltėlius, kurie bėga plačiaja gatve. Sunkvežimis gali ten greičiau važiuoti. Vigi visomis jėgomis turi laikytis, kad neiškristų. Iš abiejų pusių stovi po darbininką, pasirodusį iššokti.

(Bus daugiau)

1954 m. liepos 4 d. įvyko pirmoji „Satrijos Raganos“ draugovės sueiga, skirta Marijos garbei. Įsakymų metu draugininkė psktn. E. Masiulytė Namikiene įteikė skiltims gairesles, primindama simbolišką skilties pasirinkto ženklo reikšmę. Trumpu žodžiu sesės pasveikino sktn. V. Lesniauskas. Kun. dr. P. Brazio paskaita apie švč. Mariją buvo užbaigta oficialioji suėigos dalis.

Po skiltių pasirodymo sekė sesių paruošti priešpiečiai gretimoje patalpoje. Patalpos skaučių buvo skoningai tautiniais raštais bei skautiškais ženklais papuoštos. Šia proga sesės įsigijo pora rėmėjų - mecenatų, būtent p. J. Gasiūnų ir gen. T. Daukanta.

TEMPERLEY

ISEIVIŲ DIENOS MINEJIMAS

Š. m. liepos 25 d. pp. O. ir A. Repečkų namuose, Avellaneda 1001, Temperley, įvyko ARLB Temperley Ap. susirinkimas išeivių dienai paminėti. Apyl. pirm. p. A. Repečka susirinkimui pirmininkauti pakvietė p. Ad. Liačą ir sekretoriumi agr. A. Šantarą. Pirm. A. Repečka savo išsamioje kalboje iškėlė dienos svarbą, pabrėždamas išeivių įsikūrimo sunkumus ir kliūtis. Po to kalbėjo p. J. Vedegys apie spaudos reikšmę ir Dr. Kudirkos svarbą tautos atgimimui, pabrėždamas reikalą būti susipratusiems lietuviu. Vėliau agr. A. Šantarą antroje paskaitoje trumpai nupasakojo Lietuvos žemės ūkio kūrimąsi ir planus apie atkursimą Nepriklausomos Lietuvos žemės ūkį. Šios dienos progą pabrėždami taip pat kalbėjo Temperley lietuvių kapelionas kun. dr. A. Kleiva ir „A. L. Balso“ red. K. Norkus. ARLB CV atstovavo valdybos vicepirmininkas p. Vl. Veselauškas.

Po susirinkimo šeimnininkų maloniai vaišinami ir linksmai pasišokdami susirinkusieji atšventė šeimnininkės p. Onos Repečkienės vardines. Tenka pastebėti, kad nuotaika buvo pakili ir linksma, o p. p. Repečkų didelė ir graži sodyba buvo pilna Temperley Apylinkės narių ir svečių iš kitų apylinkių.

— abc —

ATSVENTĖ VARDINĖS

Liepos 31 d. „Aušros“ choro vadovas p. Ignas Valantinavičius savo namuose, Villa Sastre, Temperley, gražiai atšventė savo vardo dieną. Savo vadovo pasveikinti susirinko „Aušros“ choro nariai ir būrelis svečių. Varduvininkui buvo sugiedota Ilgiausių metų ir keletas lietuviškų dainelių bei palinkėta daug laimės ir sėkmės choro vadovavime. — K.

ISGĄSDINO

Liepos 26 d. p. p. Balčiūnams grįžtant iš kaimynų, iš kažkur atsirado nepažįstamas šuo ir puolė p. Balčiūniene. Laimė, kad neįkando, tik labai išgąsdino. — K.

GRĮŽO Į DARBĄ

Alinėje „Bieckert“ žiemos sezonui buvo keliems mėnesiams sustabdyti darbai. Bet liepos 27 d. buvę darbininkai alinės administracijos vėl buvo pašaukti į darbą. Tarp šių buvo keletas mūsų tautiečių. — K.

SMARKIAI SUSIŽEIDĖ

P. Domicelė Šimėnienė, liepos 26 d. vykdama į namus, taip netikėtai paslydo, kad virsdama smarkiai susižeidė ranką. Gydytojo, vyro ir dukrelės Jadzės prižiūrima ligonė gydosi savo namuose. Pažymėtina, kad p. p. Šimėnai šiomis dienomis gavo vertingą stūtinį iš savo giminių Š. Amerikoje. — K.

SUSIRGO

Šiomis dienomis susirgo p. Stefanija Sejonienė. Gydytojai pataria padaryti operaciją. Reikia pažymėti, kad jų dukrelė Veronika Duk yra žymi Temperley siuvėja, turinti didelę klientūrą. — K.

BERISSO

„MINDAUGO“ JAUNIMO VAKARAS

Argentinijos tautos šventės išvakarėse, liepos 8 d., „Mindaugo“ Dr-jos jaunimas „Nemuno“ Dr-jos salėje surengė gražų minėjimą su menine programa. Trumpą atidarymo žodį tarė „Mindaugo“ Dr-jos pirm. J. Intas ir tuoj buvo sugiedotas Argentinijos himnas. Dienos reikšmę apibūdino gražioje paskaitoje p. A. Jočys.

Po oficialiosios dalies buvo su-

TĖSKIT SAKINĮ

(Programinis žaidimas)

Skautai stovi ratu. Skiltininkas pasako kokį sakinį ir švilpuku duoda pirmą pirmojo žodžio raidę. Dešinėje stovįs skautas turi sušvilpti antrąją raidę ir t. t. Skautas, laiku nesušvilpęs ar padaręs klaidą, nustoja trijų taškų. Laimi nustojęs mažiausiai taškų.

Skautas turi idealinti, kilninti šeimyniškų jausmus. Bet pirmuoliškais skautų kilnūs sūkliai reikalauja, kad jie patys savo draugovėse sudarytų idealią šeimą.

J. Lindė-Dobilas

A. a. Marijona K. Janušienė, mirusi liepos 10 d. (Apraš. pr. „L.“ nr.).

vaidinta lietuviškai „Moterims neišsimeluos“. Vaidinio žinomi scenos žmonės, kaip N. Marcinkevičiūtė, I. Mažuikaitė, A. Semėnaitė, A. Petraitytė ir kt. Visi savo rolėse jautėsi gerai. Režisavo P. Strolia. Sceną tvarkė E. Zagrakalis. Po to „Coro Popular de Berisso“, vadovaujamas p. L. Bavos, davė įvairių tautų dainų koncertą, tarp kurių ir lietuvišką „Kur bėga Šešupė“. Po programos buvo pasilinksminimas. L. K.

IS „NEMUNO“ DR-JOS JUDEJIMO

* Artinantis rugpjūčio 14 d. — Lietuvių Savišalpos ir Kultūros Dr-jos „Nemunas“ (buv. Vargdienis) 45 metų sukakčiai, buvo nutarta tą dieną prirengti apščiui užkandžių ir gėrimų ir pakviesti visus narius su šeimomis. Tam tikslui bus paruoštos įėjimo kortelės. Kas norės atsivesti kokį savo draugą, turės pasiimti savo atsakomybę. Kiti, kurie nėra nariai, bus įleidžiami su rekomendacijomis. Svečiams bus išsiuntinėti specialūs pakvietimai. Programoje, po bendrų užkandžių, numatomi sveikiniai, o po to mažų vaikų lietuviški bei vietiniai šokiai, deklamacijos ir kt. Šokiams gros „Nemuno“ Dr-jos jaunimo orkestras. Nariai prašomi iš anksto pasiimti įėjimo bilietus.

* „Nemuno“ Dr-jos valdyba savo susirinkime liepos 20 d. nutarė nupirkti vainiką ir liepos 26 d. — Eva Peron dviejų metų mirties sukakties dieną padėti prie paruoštos vietos Eva Peron mieste. Tai buvo padaryta, dalyvaujant valdybai ir dideliam būriui narių.

* L. S. K. Dr-jos „Nemuno“ 45 metų sukakties proga rugpjūčio 17 d., antradienį, Berisso parapijos bažnyčioje yra užrašytos šv. Mišios už visus mirusius Dr-jos narius ir jų gimines. Nuširdžiai kviečiami visi nariai ir narės, mirusiųjų giminės ir draugai bei visi tautiečiai ir tautietės skaitlingai dalyvauti šiose pamaldose ir prisiminti savo mirusius artimuosius. Pamaldos vietos bažnyčioje prasidės 9 val. ryto.

* „Nemuno“ Dr-jos 45 metų sukakčiai užbaigti rugpjūčio 21 d. nuosavoje salėje, Montevideo 1578, Berisso, yra rengiamas gražus vakaras su šokiais. Scenoje bus pastatyta dviejų veiksnių komedija „Paskolink man savo žmoną“. Nepamiršk atsilankyti ir smagiai praleisti vakarą. Pradžiai punktualiai 21 val. Bilietai Vyrams — \$ 6.—, Moterims — \$ 1.50. Nariams — \$ 3.— ir vaikams — veltui. N. R.

SERGA

Šiomis dienomis sunkiai susirgo p. M. Zagrakalis, kuris buvo paguldytas Eva Peron mieste Instituto de la Carne sanatorijoje. Darbo metu smarkiai susižeidė dešinę ranką p. Antanas Sarafinas. Gydosį sanatorijoje Eva Peron mieste. Jau ilgokas laikas, kaip savo namuose gydosi p. Steponas Oksas. Neseniai sunkiai koją susižeidė p. Juozas Vitas, kuris yra gydomas Swifto fabriko.

LIET. RADIO VALANDĖLEI AUKAJO

Lietuvių Radio Valandėlės „Lietuvos Aidai“ septynių metų proga Berisso lietuvių aukėjo šiai valandėlei palaikyti per „Mindaugo“ Dr-ją: \$ 50: V. Stundžia. Po \$ 30: J. Intas ir E. Virbickas. Po \$ 20: J. Martinkus, K. Marcinkevičius, J. Petronis, B. Skaržauskas, M. Tamoliūnas, K. Pilka, T. Slapšys, A. Miselis, K. Mikėlaitis, F. Tymczyšyn, L. Jakštas, J. Kulakauskas ir M. Dagys. Po \$ 15: J. Kazlauskas ir D. Srolia. Po \$ 10: K. Janionis, A. Stulpinas, P. Ražanskas, A. Mikėlūnas, M. Zagrakalis, J. Grižas, P. Vaškas, F. Griška, A. Jaškūnas,

S. Glemža, F. Zubauskas, J. Jaškauskas, P. Baltrašius, V. Belezaras, K. Dagys, V. Skikas, A. Sarafinas, J. Ambražiūnas, S. Dargužas, B. Aksėnavičius, J. Sašūnas, F. Janėys, J. Mažeika, A. Rožėnas, A. Stašys, J. Guntulis, A. Steigvila, A. Seperka, A. Bučys, J. Bačkis, J. Andrunavičius, S. Kriščiūnas, A. Launikonis, A. Saladžius, J. Midliauskas, P. Einoris, J. Vitas, J. Mackaitis, J. Slapavičius, A. Šeštakauskas, S. Telmontas, A. Markevičius, T. Albauskas, L. Račiūnas, A. Mazūraitis, V. Beniušas, S. Dulksnis ir P. Saltenis. Po \$ 5: T. Žebrauskas, S. Simėnas, K. Adamonis, A. Baltrūnas, P. Dalinda, K. Leipus, T. Baubinas, N. N., V. Mačėikis, J. Simėnas ir J. Ramanauskas. \$ 3: V. Barauskas. Po \$ 2: M. Norvaiša ir P. Kepalas. Iš viso \$ 942.—

Be to, „Nemuno“ Dr-ja paaukėjo \$ 100.—. \$ 50: J. Šimkevičius. \$ 25: V. Paseženka. \$ 10: P. Kazlauskas.

Viesiems aukotojams, ypač „Mindaugo“ ir „Nemuno“ Dr-joms nuširdų lietuvišką acių tarį Liet. Radio Valandėlės Vadovybė.

SANTA FE

* Angelė Zavistauskaitė liepos 8 d. susižiedavo su Salvador Pullara, kilusiu iš Mendozos. Sužiedotųjų vaišės įvyko jaunojo motinos namuose.

* Juozas Malinskas darbe sunkiai susižeidė, susilauždamas du sonkaulius. Gydytojų prižiūrimas gydosi savo namuose.

* Stasy Cinskis dėl pasikartojančių širdies priepuolių yra paleista iš darbo. Gydosį, gydytojų stropiai prižiūrimas, namuose.

* Rikardas Keiteris buvo sunkiai susirgęs, bet, suteikęs greitą medicinos pagalbą ir gerą kiekį penicilino, pamažu sveiksta savo namuose.

* Jonas Kislauskas didina savo gyvenamąjį namą, pristatydamas keletą kambarių. Jis turi taip pat gražiai įtaisytą ūkį naujame Malvinų rajone.

* Jonas Norkus, ilgą laiką išdirbęs Villa Angela, sugrįžo pas savo brolių Juozą Norkų ir Santo Tome, Santa Fe priemiesty.

* Antanas Kaulakis, keletą metų dirbęs prie statybos darbų tolimose vietovėse, galutinai sugrįžo į Santa Fe, kur turi pasistatęs patogius namus.

* Zuzana ir Vitas Kamaraukai iš Buenos Aires, applanke San Cristobal, atvyko į Santa Fe ir apsislėjo p. p. Kalėdų namuose. Jie žada keletą dienų paviešėti ir susitvarkyti kai kuriuos dokumentus.

* Juozas Cinskis, turdamas skaudamą koją, džiaugiasi, kad moderniomis medicininėmis priemonėmis, gali pašalinti ligą be operacijos.

* P. p. Mikučiauskus šiemet apilankė ligos ir negalės. Ant. Mikučiauskas jau antri metai nedirba dėl ligos ir yra gydytojų prižiūroje. Magd. Mikučiauskienė turėjo iškęsti jau net keturias operacijas.

* Viktoras Kalėda, „Lalko“ korespondentis iš Santa Fe, keletai dienų buvo nuvykęs į Buenos Aires atlikti kai kurių darbų. Dabar jau vėl grįžo į savo namus.

* Albinas Gelgotas savo autobusu buvo nuvykęs į Puerto Alegre ir, ten pabuvęs apie pusę mėnesio, grįžo atgal. Jis, be to, yra geras bėgikas, 1950 m. laimėjęs Argentinijos bėgikų pirmenybes.

PADEKA

Mus ištikus nelaimėi, mus sušelpusiems ir lankiusiems tautiečiams reikiame nuširdžiai lietuvišką padėką. Ypatinai dėkojame p. p. Jonui Graževičiui ir Jonui Kislauskui už aukų parinkimą.

Antanas ir M. Mikučiauskai.

AUKOJO

Nelaimės ištiktiems mūsų tautiečiams A. ir M. Mikučiauskams savo aukomis padėjo šie Santa Fe lietuviai: \$ 65: E. Vėbra. Po \$ 20: J. Cinskis ir J. Kasputis. Po \$ 15: J. Graževičius, J. Anstolis ir J. Lipnicki. Po \$ 10: J. Kislauskas, P. Kaminskis, B. Budriūnas, M. Jurgelionis, K. Zavistauskas, J. Malinskas, S. Cinskis, P. Gudinas, V. Kalėda, R. Keiteris, M. Rutkus, J. Zagurskis, K. Basanavičius, A. Kaulakis, G. Kaufmanas ir A. Kaufmanas. Po \$ 5: V. Putys, V. Malinskas, P. Budriūnas, K. Strazdas, J. Razevičius, A. Šaltmeris, J. Šalaševičius, J. Rutkus, J. Rutkus ir K. Jarusevičius.

A. + A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ BRONIUS BAUŽA

Po ilgos ir sunkios ligos liepos 28 d. savo namuose, Lanus Oeste, mirė Bronius Bauža. Velionis buvo gimęs 1905 m. Skirsnemūnės miestelyje, Jurbarko valsč., Raseinių apskr. Paskutiniu metu dirbo J. Remeikio siuvykloje, Pineyro. Su religinėmis apeigomis liepos 29 d. palaidotas Lomas de Zamora kapinėse. Nulūdusias paliko žmoną Mariją ir dukterį Joana.

PALEJŲTA VIKTORIJA KAŠĖTIENĖ

Sulaukusi garbingo amžiaus liepos 29 d. aprūpinta šv. Sakramentais mirė Viktorija čyžintė Kašėtienė. Velionė buvo gimusi 1888 m. Alytaus apskr. 1911 m. išvyko į Š. Ameriką, kur Cambridghe ištėkėjo 1914 m. už Jono Kašėtos. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, abu 1921 m. grįžo Lietuvon, o 1924 m. atvyko į Argentiją. Ilgą laiką gyveno c. Curupaiti 3256, Val. Alsina. Buvo pamaldi moteris, patriotė ir priklausė Gyvojo Rožančiaus Brolėjai. Palaidota liepos 30 d. Sarandi kapinėse. Pamaldos už jos vėle bus Aušros Vartų bažnyčioje rugsėjo 19 d., sekmadienį, 11,30 val.

MIRĖ PO ILGOS LIGOS

Po sunkios operacijos ir ilgos ligos liepos 30 d. mirė Vincas Čepėnas. Velionis buvo gimęs 1902 m. Punikiškių km., Šimonių valsč., Pa-nevėžio apskr. Argentinon atvyko 1925 m. Ilgą laiką dirbo prie geležinkelio. Palaidotas Olivos kapinėse. Dideliame nulūdime paliko žmoną Bronę Jančytę Čepėniene.

dvi dukteris — Oną 19 metų ir Adelę 8 m. amžiaus, brolius Juozą ir Jurgį, kurių pirmasis gyvena Tucuman prov., dėdė Jurgį Jurėną, pusbrolių Petrą Savicką, dėdes ir tetas Petrą Zalkauską ir Vizbarus Tucumane ir daug artimų draugų. Gyveno c. Segunda Santa Rosa 3482, Florida.

SENIAI SUPILTAS KAPAS

Gegužės 18 d. nuo aukšto kraujo spaudimo mirė Augustinas Žurauskas. Velionis buvo gimęs 1900 m. rugpjūčio 30 d. Šilėnų km., Šiaulių valsč. ir apskr. Į Argentiją atvyko 1928 m. Dirbo įvairiuose darbuose, paskutiniu metu dirbo stiklo fabrike. Buvo nevedęs ir Argentinijoje liko sesuo Antanina Žurauskaitė Zavistauskienė su vyru ir dukterimi. Palaidotas Sarandi kapinėse.

AUKOJO LAIDOTUVĖMS

Broniui Baužai mirus, jo palaidojimo išlaidoms aukojo šie mūsų tautiečiai: \$ 377: Campomar fabriko darbo draugai. \$ 170: A. Vepštas. \$ 157: Kaimynai. \$ 70: I.

Aleksūnas. Po \$ 50: I. Kaušila, P. Miliuskas, J. Zemaitis, J. Petrauskas ir J. Agion. \$ 40: O. Andriuškevičius. Po \$ 20: A. Stankevičius, A. Selinkevičius, L. Kucinas, Duran, J. Gerulaitis, F. Rasiūnas ir J. Kubilius. Po \$ 10: K. Duda, A. Rastenis, I. Dulkevičius, A. Bohl, A. Kundrotas, V. Petrauskas, J. Dundonis ir A. Massi.

AUKOJO LAIDOTUVĖMS

Mirus a. a. Vincui Čepėnui, jo laidotuvėms ir likusiai šeimai aukojo šie asmenys: \$ 1000: P. Skrickas. \$ 300: M. Trakas. Po \$ 200: V. Vingelis ir K. Kaulakis. Po \$ 100: J. Priveris, J. Jurėnas ir M. Čepėniene. Po \$ 50: Kavaliauskas, J. Brazinskas, K. Bekevičius, A. Martinonis, St. Trekonis, P. Irsus, A. Iškas, J. Žvirblis, P. Leimantas, B. Danielas, P. Dapšis, J. Limba, M. Limba, P. Januolis, A. Svirikas, A. Spaičis, T. Satkevičius, Vl. Mačiulis, J. Kristalavičius, V. Kazakevičius, J. Vilis ir B. Mitras. \$ 40: H. Bapka. Po \$ 30: P. Gelgutas, K. Palubinskas, J. Tamošiūnas, V. Valacka, N. Katinas ir E. A. Likas. \$ 25: V. Kuraitis. Po \$ 20: K. Limba, I. Gulakas, V. Antanavičius, J. Serafinas ir P. Totoris. Po \$ 10: J. Urbonas, R. Irsus, O. Irsus, M. Maževičius, D. Krizokas, A. Iscuola, A. Kručas, K. Kudukis

ir A. Izidoras. Aukų rinkimu rūpinosi velionies draugai Kazys Bekevičius, Jonas Kavaliauskas ir Antanas Martinonis. Iš viso surinkta \$ 3535.—

*

* Garsioji filmos žvaigždė — Greta Garbo, kai ją laikrastininkai užpuolė klausimais, kodėl ji neištekėjo, atsakė:

— Visada mėgdavau protingus ir inteligentiškus vyrus ir žinau, kad tik kvailys gali sutikti būti vyrų garsios moters.

PARDUODU žemės sklypą 10x55 kv. m., Km. 16, prie kelio į Eva Peron. Kaina labai prieinama. Kreiptis į A. Noreikiene, c. Rep. Argentina 1714, 4 de Junio.

STATYBOS DARBOVIETĖMS

Llavallol, Ituzaingo ir San Miguel reikalinga

1. Statybos dešimtinkai, (Capataz)
2. Mūrininkai,
3. Dailidės,
4. Stogdengiai ir kiti statybos darbininkai.

Kreiptis MILS Constructora Salta 596. T. E. 38-0042

INŽ. ANATOLIUS DIČIUS

Catamarca 126

Quilmes FCNGR

FABRIKAMS IR GYVENAMIEMS NAMAMS

Paruošia planus ir vykdo įrengimo darbus.

- * CENTRALINIS APSILDYMAS (garo, vandens ar oro),
- * SANITARINIAI ĮRENGIMAI, VANDENS SIURBLIAI,
- * SKYSTOJO KURO IR GAZO DEGTUVŲ INSTALIACIJOS
- * VENTILIACIJA BEI DULKIŲ IŠTRAUKIMO SISTEMOS.

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku komplektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER“,

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią) T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

LIETUVIŲ SALĖJE, Brasil 835, Avellaneda, KAS SEKMADIENĮ 2 ir 7 val PO PIET RODOMOS

IDOMIOS IR AKTUALIOS FILMOS

Vaikams ir suaugusiems.

Vaikams — \$ 1,— Suaugusiems — \$ 2,—

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keiliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718

T. E. 22-2045

Piñeyro

STATYBOS BENDROVĖ

M I L S

ARCHIT. M. IAKINI ir INŽ. L. STAŠAITIS Salta 596, Cap. T. E. 38-0042

Atlieka visų rūšių statybas k. a.: gyv. namų, industrijos patalpų ir kitas.

Stato gyv. namus pagal planą „Eva Peron“ ir kitas ipotekines institucijas ir paruošia visą dokumentaciją minėtoms paskoloms gauti.

Paruošia visų rūšių statybinius projektus, planus ir skaičiavimus.

Perka ir parduoda įvairius statybinius sklypus.

Jeigu Tamsta galvoji statytis, pirmiausiai pasitark su mumis; techniškus patarimus duodame veltui.

Visais statybos reikalais kreiptis;

STATYBOS BENDROVĖ M I L S

Salta 596, Bs. As. T. E. 38-0042, darbo valandomis.

KUR SUSITIKSIME SU PAŽĪSTAMAIŠ ?

KAVINĖJE „K A U N A S“

Šeštadieniais ir sekmadieniais galima gauti šaltų užkandžių. Kitomis dienomis duodami įvairūs užkandžiai. Paruošiama vakarienė vestuvėms, jaunavedžių išleistuvėms ir kitiems subuvimams iki 200 žmonių.

Sav. P. Vaitkevičius.

Brasil 800

4 de Junio

SKUBLAI PARSIDUODA

didelis ir patogus namas Kordobos kalnuose prie pat asfaltuotos gatvės. Duodami dideli palengvinimai. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į Juozą Kondratą, c. Parana 1724, Olivos.

ORKESTRAS „AMERIKA“

Groja vestuvėse, vakaruose šokiuose ir įvairiuose subuvimuose. Lietuviams daroma nuolaida.

Direktorius

ALGIS JARAMINAS

Carupa 1301 (Ruta 197)

Tigre

FIAMBRERIA ALEMANA

Mercado „Casal“

Yra visokių rūšių šaltos mėsos užkandžiams ir įvairioms progoms.

Sav. EDUARDO LUCZYNSKI Perú 1840 — Avellaneda

HORACIO CZOP

KIBIRŲ FABRIKAS

(Baldes y Canastos)

vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui.

ISLETA 3317, Valentin Alsina T. E. 20-9790

Pigiai parduodamas ŽEMĖS SKLYPAS

esantis 6 — 7 gatvių kampe, Villa Sastre, Temperley. Yra vanduo, šviesa ir randasi netoli nuo kolektyvo. Teirautis „Laiko“ redakc. ar administracijoje.

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuvių, gimtadienio, sužiedotuvių, krikšto ir įvairių švenčių progoms. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

KRAUTUVĖ „NARUSIS“

Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES

taisau ir parduodu naujus. NIKODEMAS LEIPUS Cangallo 192, Temperley, T. E. 243-4702

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žaivingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 19,—

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degullis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

RADIO TECHNIKAS

V. R A M A N A U S K I S mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Dnoda išsimokėjimui. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

* Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ Fabrikas SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000) 4 de Junio

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvių pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis: Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 20-9027

Imprenta de „L A I K A S“ Mendoza 2280 * Avellaneda

ČIUZINIŲ IR UŽUOLAUDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ
Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.
Kainos prieinamos
Sav. Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

* **PARDUODAMAS** labai geromis sąlygomis sklypas 13x28 m su nameliu Av. Marcos Avellaneda y Laubet, Lanus Oeste. Teirautis pas A. Preikšą, Humberto I 2370, 4 de Junio.

SVARBESNIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

* **Montevideo Liet. Kat.**

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. cyto radio Solis bangomis (CX 44).

VIESBUČIAI ATOSTOGOMS:

* **ALF. DEGULIO** ir **K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „ZEMAITIJA“. Islas del Ibi-cuy. Sav. J. ir A. Burokal.

* **MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“**. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

MAX GRIGA

RADIO TECHNIKAS

Daro ir taiso radio aparatus. Paima ir pristato į namus pagal susitarimą, c. Japón 1687, Cerro, Montevideo.

* **MINKSTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ** Sav. Mikellonis ir Gelbuda: Cosquín 5565, Villa Lugano.

NAUJA RŪBŲ VALYKLA

Pirkimas-Pardavimas

Compra-Venta

A. G. Kevčės,

c. Humberto I 2319, 4 de Junio (1 kvadra nuo liet. bažnyčios). Darbas atliekamas sąžiningai, kainos — ekonomiškos. Savi pas savuosius!

Buenos Aires Avellaneda

LIETUVIAI PAGERBĖ EVA PERON ATMINTI

Liepos 26 d., suėjus 2 metams nuo pasižymėjusios Argentinos tautos darbuotojos Eva Peron mirties, kurios proga ta diena paskelbta Argentinoje Gedulo Diena, šio krašto vyriausybės ir įvairaus pobūdžio organizacijų surengė mirties metinių minėjimą, nuo kurio neatšilo ir lietuvių kolonija. Daugelis mūsų tautiečių dalyvavo sindikatų užprašytose šv. Mišiose bei eisenoje prie Eva Peron paminklo. Gi atstovaudamas Argentinoje gyvenančius lietuvius, mūsų organizacijų federatyvinis Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje atitinkamai pagerbė justicializmo kėlėją — Evitą gražiu gėlių vainiku, kurį LICA valdybos delegacija su pirminku Zeferinu Juknevičium ir sekretoriumi Jurgiu Gilvydžiu prysakyje padėjo prie velionės paminklinio biusto šalia darbininkų centrinių C.G.T. rūmų, Buenos Aires, pasveikintas Darbo Ministerio p. Giavarini ir C.G.T. išdininko p. Cabistain.

Tuo žygiu LICA dar kartą įrodė, kad šis vienetas yra tas politinis organas, kuris daugeliu atvejų atstoja Lietuvos atstovybę Argentinoje. Tuo metu LICA pirminkas buvo noje, nesiliaudamas kovoti už Lietuvos teises į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą ir nepraleidamas progos kiekvienu atveju tai viešai parodyti.

NEPAPRASTAS VAKARAS

Liepos 31 d. šeštadienį, Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, įvyko didžiulis Argentinos Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungos vakaras — vermuth. Turbūt, pirmą kartą Lietuvių Salėje tiek buvo žmonių vaišėse, kaip šį vakarą. Atidarymo žodį tarė p. B. Survila. Kalbėjo Sąjungos pirminkas J. Čikštas, sveikino įsikūrusią sąjungą Lietuvos Išlaisvinimo Centro pirminkas p. Z. Juknevičius ir gen. T. Dauptas. Šis vakaras buvo steigiamasis todėl buvo narių prašymas. Vaisių metu buvo surašytas steigiamoji susirinkimo aktas. Užsirašė didelis skaičius narių, kas parodo, kad Argentinos lietuviai prekybininkai ir pramonininkai gerai supranta sąjungos tikslus ir trokšta vieningai dirbti kultūros baruose. Vaisių metu dainavo Artūras Kaminskas, pats priardamas akordeonu, jaunasis pianistas A. Dominas ir „Birutės“ jaunųjų sambūrio akordeonistas R. Runimas. Beto publiką linksmino p. Repečkos orkestras. Vaisėse dalyvavo daug žymių Argentinos lietuvių visuomenės veikėjų ir organizacijų atstovų. Linkime naujai įsikūrusiai Sąjungai gražiai darbuotis ir skinti laimėjimus lietuvių tautai.

DAINOS ANSAMBLIS RENGIASI NAUJAM VADINIMUI

Liet. Taut. Ansamblis DAINA smarkiai pradėjo rengtis naujam viadinimui. Rengiasi pastatyti labai gražią pjesę „Siuvėjų dienos Silmaičiuose“, kuri buvo keleta kartų statyta Kauno Valstybiniam Teatre. Šiuo metu daromos repetacijos, ruošiasi padaryti naujas dekoracijas. Vakaras pratomas surengti ateinančio mėnesio pabaigoje ir kartu atšvęsti Dainos Ansamblio 5 metų veiklos sukaktį.

SUKAKTUVES

Liepos 25 d., sekmadienį, savo tėvelių nuosavyse namuose, Quilmes, Viktoras Robertas Rukšėnas atšvęstė savo 15 metų sukaktį. Į sukaktuves susirinko gražus būrelis jaunuolio draugų ir draugių, neužmiršdami atsivesti kartu ir savo tėvelius. Tarp jų pažymėtinos šeimos: Stefanija ir Balys Rukšėnai, Genė ir Vladas Rukšėnai, Teresė ir Zeferinas Juknevičiai, Marija Jasutienė su dukrelėmis, Teklė Šimkūnienė su dukrele, Viktoro seneliai Marija ir Kazys Baranauskai. Svečiai jaunam sukaktuviniui sušė gražių dovanų. Visi buvo pavaišinti skaniais valgiais ir gėrimais. Seniesiems besišnekučiuojant, o jaunimui bešokant, atėjo vėlus laikas. Pažymtina, kad Viktoras turi dar

sesutę Mirtą (7 metų) ir broliuką Eduardą (4 metų). Jo motina Elena Baranauskaitė Rukšėnienė ne kartą yra pasirodžiusi lietuvių scenoje, kaip gabi vaidintoja, o tėvelis Stasys gerai verčiasi autobusų linijoje 225, kur turi pora nuosavų autobusų, kurių vertė siekia apie pusę milijono pesų.

SU DIDELIU SUSIDOMĖJIMU laukiama 50-ties metų spaudos atgavimo minėjimas, kuris įvyks Lietuvių Salėje, Brasil 835, rugpjūčio 28 d. (šeštadienį) su paskaitomis ir labai įdomiu vaidinimu-komedija. Plačiau sekančiame „Laiko“ nr.

VILNIAUS ATGAVIMO 15-KOS M. SUKAKTIES PAMINĖJIMAS

Vilniaus atgavimo 15-kos metų sukakties minėjimas bus spalio 24 d. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Minėjimą rengia Kino Teatras „Vytis“, vadovaujamas Jurgio Gilvydžio. Šiame minėjime pamatysime ne tik specialias istorines filmas, bet taip pat pasirodys ir gyvi liudininkai, kurie dalyvavo žygyje, atgaunant Vilnių, ir kurie pasakos ten patirtus visus įspūdžius ir savo džiaugsmus.

Trokšdami laisvės savo brangiai tėvynei Lietuvai, turime stropiai budėti dėl Vilniaus, Klaipėdos ir kitų Lietuvos žemių.

ANSAMBLIČIŲ ŽINIAI

Visi ansambličiai, aktyvūs ir pasyvūs, prašomi pristatyti Vytautui Namikui savo foto nuotraukas 6x4 dydžio iki rugsėjo 15 d.

PADEKOS PAREIŠKIMAS

„Liet. Aidų“ radio valandėlės 7 metų sukakties proga nuoširdžiai dėkojame: gausiai publikai — sesėms ir broliams lietuviams — atsilankiusiems į viešą minėjimą Lietuvių Salėje, sveikinusiems žodžiu kun. Dr. P. Brazui, ARLB CV pirm. p. Ignui Padvalskiui, p. V. Stundžiai, „Mindaugo“ Dr-jos vice-pirmininkui įteikusiam Berisso lietuvių aukas (sąrašas atskirai), raštu sveikinusiamei Berisso „Nemuno“ Dr-jai su \$ 100.— aukų, programos dalyviams — akordeonistui R. Runimui už lietuviškų motyvų koncertą, p. Eugenijai Čikštaitei už klasinės muzikos koncertą, jaunam pianistui Albertui Dominui už liaudies dainas, vaidintojams p. Albinai Kazlauskaitėi ir p. Kvirinui Runimui, šventos Cecilijos mergaičių chorui už melodingas dainas, jo vadovui muz. V. Rymavičiui, akompaniantams pian. L. Marjinėnaitėi ir p. P. Savickui, prisidėjusiems prie tvarkos palaikymo p. J. Jakubkai ir T. Mikalauskui, išlošusiai loterijos premiją ir ją radio valandėlei padovanojusiai p. A. Biknienei ir iš varžytinių nupirkusiam už \$ 165.— p. K. Šulniui. Visiems nuoširdžiai dėkoja „Liet. Aidų“ Radio Val. Vadovybė

PADEKA

S. L. A. širdingai dėkoja sveikinusiems šią draugiją jos 40 m. gyvavimo sukakties proga. Sveikinusiems raštu: Gerb. A. Barsanti, Consul General de la Republica Argentina; Argentinos Lietuvių Balsui; Latvių Draugijai Argentinoje, (Asociacion Letona en la Argentina); Lietuvai Išlaisvinti Centrai; Ecos de Lituania; Argentinos Lietuvių Jaunimo Draugijai ir „Šventos Cecilijos“ Chorui. Sveikinusiems telegrama: Sociedad Estonia (Estų Draugija).

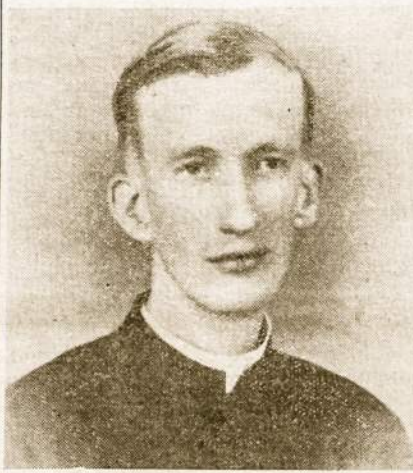
Sveikinusiems žodžiu: Dr. Basanavičiaus Liet. Centro Pirm. J. Mičiūdai, Beriso Liet. Draug. „Nemuno“ Pirm. Baubiniui, Beriso Liet. Draug. „Mindaugo“ Vicepirm. Stundžiai; „Laiko“ atstovui p. A. Šantarui; Liet. Bendruomenės Vicepirm. Vl. Veselaukui ir naujai įsisteigusio S. L. A. 8 skyr. Pirm. p. J. Stasiulevičiui.

Be to, S. L. A. Centro Valdyba dėkoja veikalų režisioriams panelei Irenai Andriuskaitėi, p. Ant. Slančiauskui ir visam vaidinimo kolektyvui, poniai E. Ryselienei už artistų grimavimą ir Liet. Centro Valdybai už grimą.

Ta pačia proga dėkojame visiems kuo nors prisidėjusiems prie šio reikšmingo parengimo.

Sekretorė Pirminkas
A. Žeizytė J. Kazdaila

KUN. VYTAUTO PALUBINSKO MIC PIRMOSIOS MIŠIOS

Romoje išventintas kun. Vytautas A. Palubinskas MIC Argentinos laivu „Salta“ grįžta į mūsų koloniją rugpjūčio 10 d. Rugpjūčio 15 d., sekmadienį 10,30 val. Aušros Vartų bažnyčioje naujasis kunigas atlaikys pirmąsias iškilmingas šv. Mišias - Primicijas. Po pamaldų suteiks visiems kunigišką palaiminimą.

Naujojo kunigo, pirmojo marjono iš Argentinos, pagerbimas ir pietūs bus tuoj po pamaldų Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Bilietus į pietus reikia įsigyti iš anksto, bent iki rugpjūčio 11 d. Bilietų kainas: suaugusiems — \$ 25.—, vaikams — \$ 10.— Juos galima įsigyti Aušros Vartų parapijos raštinėje, Mendoza 2280, Avellaneda, arba užsisakyti telefonu: 20-9027.

PADEKA

P. Stasei Velykytei, radusiai pamestą man brangų laikrodį, reikiu nuoširdžią padėką.

Stasė Čiolnienė

* Religinės paskaitos jaunimui yra kiekvieną ketvirtadienį 6 val. vakaro Aušros Vartų mokyklos patalpose. Paskaitas skaito kun. A. Kleiva MIC. Kviečiame visą lietuvišką jaunimą pasinaudoti šiomis religinėmis paskaitomis.

* Valerijus Sruoga, praleidęs beveik tris mėnesius J. A. Valstybėse, neseniai grįžo atgal į Argentina ir vėl pradėjo vadovauti kartu su broliu Adolfu dideliame keramikos fabrike. Jis džiaugiasi, turėjęs progos savo specialybės srityje daug ko pamatyti ir pasimokyti.

* Nelida Povilonytė liepos 17 d. savo tėvelių namuose atšvęstė 15 metų amžiaus sukaktį. Ta proga jos tėveliai surengė vakarienę, kurioje dalyvavo didelis būrys jaunimo ir p. p. Povilonių giminių bei draugų.

* Kostas Mikalaitis savo pusbrolio p. P. Sakalausko namuose liepos 27 d. atšvęstė 45 metų amžiaus sukaktį.

* Ona Zaukienė, gyv. Praga 647, Piñeyro, liepos 25 d. atšvęstė savo vardo dieną. Jaukiose vaišėse dalyvavo p. p. Zaukių giminė ir pažįstami, tarp kurių matėsi p. p. Radevičiai, Miežinskai, Kotapinskai, Mirandai, Stankūnai, Totoriai, Žukauskai ir kt. Svečiai p. Zaukieni palinkėjo ilgiausių metų.

* Veronika ir Aleksandras Petrokai, gyv. Viktoria mieste, liepos 18 d. savo namuose šventė vedybų sukaktį. Vaišėse, kurias surengė ta proga p. p. Petrokai, dalyvavo virš 50 lietuvių. Jaukiose vaišėse svečiai ne tik buvo skaniai pavaišinti, bet ir gražiai pasilinksmino. P. Petrokieni buvo įteikta dovanų ir sugiedota ilgiausių metų.

* Žymūs pramonininkai Kazimieras ir Valerija Kaminskai dukters Lilijos gimtadienio proga surengė savo namuose gražias vaišes, kuriose dalyvavo Argentinos Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungos pirminkas p. J. Čikštas su Ponia, kun. A. Kleiva MIC ir daug žymių pramonininkų ir prekybininkų bei p. p. Kaminskų draugų. Poniai Kaminskai dar turi sūnų, kuris sugeba gražiai dainuoti lietuviškas dainas ir gerai groti akordeonu. Vaišės praėjo gražioje nuotaikoje.

* Pereitą kartą korespondencijoje apie Susivienijimo 40 metų sukakties minėjimą buvo praleista, kad Susivienijimą sukakties proga raštu sveikino Lietuvai Išlaisvinti

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanio
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusm. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. \$ 600.

6 DE AGOSTO

VII Metai, Nr. 121

Centras Argentinoje, šv. Cecilijos choras ir Liet. Jaunimo Draugija. * Argentinoje galima girdėti „Amerikos Balso“ transliacijas lietuviškai kasdien 3,15 val. trumpomis 25 m. bangomis.

* „Noticias Graficas“ pereitą savaitę įsidėjo foto nuotrauką iš Kordobos S. L. A. 6 sk. statomos salės kertinio akmens šventinimo iškilnių.

* Dariaus ir Girėno dieną Liet. Radio valandėlė paminėjo savo programoje liepos 18 d. Taip pat ši diena buvo paminėta ir Lietuvių Salėje kartu su „Lietuvos Aidų“ 7 metų sukakties minėjimu.

ŠEIMOSE

NAUJOS ŠEIMOS

Jonas Kerulis ir Olga Kazimirezuk liepos 22 d. Aušros Vartų bažnyčioje sukūrė šeimą. Jų santuoką palaimino jaunojo giminaitis kun. dr. K. Černiauskas. Svoalais buvo Genovaitė Malinauskaitė Kerulienė ir St. Kazimirezuk.

Emilija Stukaitė ir Antanas Kindrys liepos 29 d. Aušros Vartų bažnyčioje su religinėmis aupeigomis sukūrė lietuvišką šeimos židinį. Santuokos liudininkais buvo Stefanija Stukaitė K. ir Romualdas Stukas.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAZ. NYČIOJE

Lilija Sudniūtė, Onos Matulevičiūtės ir Antano Sudnių dukterė, liepos 24 d. buvo pakrikštyta Aušros Vartų bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Ona Sudnienė ir Jonas Grudzinskas.

Jonas Vytautas Dijokas, Jadvygos Simutytes ir Vytauto Dijokų sūnus, liepos 25 d. buvo Aušros Vartų par. bažnyčioje pakrikštytas. Krikšto tėvais buvo Marija Magdalena Simutyte Aleksiejūnienė ir Vaclovas Simutis. Po krikšto apeigų p. p. Dijokai savo giminiams ir artimiesiems surengė gražias krikštynų vaišes.

* Nelida ir Jonas Tatuliai liepos 27 d. susilaukė pirmojo sūnaus. Naujagimiu džiaugiasi tėvai ir seneliai.

SERGA

* Veronika Povilonienė, gyv. c. Formosa, Val. Alsina, jau antras mėnuo serga ir gydosi Fiorito ligoninėje.

* Petras Miliauskas buvo smarkiai pritrenktas elektros, tik laimingu atsitikimu mažai nukentėjo — jam buvo apdeginti pirštai, bet kitų pasėkų nejaucia.

* A. Strečiūnas eismo nelaimėje Avellanedoje buvo sunkiai sužeistas. Paguldytas ir gydomas Fiorito ligoninėje, pirmosios pagalbos salėje, 13 lovoj.

* Pijus Tatulis yra susirgęs ir žmonos bei dukters prižiūrimas gydosi savo namuose, 4 de Junio.

* J. Blondaitis yra sunkokai susirgęs. Žmonos ir brolio prižiūrimas gydosi namuose.

* Marcijona Misevičiūtė - Sesuo Ana Teresita de Niño Jesus rugpjūčio 22 d., sekmadienį 15,30 val. Karmeličių vienuolyne, Humberto I 1352, Buenos Aires su iškilmingomis apeigomis gaus vienuolišką abitą. Iškilnėse kviečiami dalyvauti visi lietuviai.

KORDOBA

MIRĖ JUOZAS PALUKIS

Besisvečiuodamas pas savo draugą Petrą Gabrėną, liepos 8 d. nuo širdies priepuolio mirė Juozas Palukis. Velionis buvo gimęs 1896 m. kovo 17 d. Zasnųjų dvare, Kupiškio valsč. Panevėžio apskr. Argentinon atvyko 1929 m. pabaigoje. Visą laiką dirbo cemento fabrike Saldan, Kordobos priemiesty, kur turėjo pasistatęs mūrinį namą. Lietuvoje liko velionies žmona ir dukterė, kurių, užėjus karui, nespėjo atsiti. Argentinoje jokių giminių neturėjo. Jo laidotuviams rūpinosi p. P. Gabrėnas. Būrelio lietuvių palaidotas, buvo palaidotas Kordobos kapinėse.

* Kazimieras Ražaitis, gyv. Alta Gracia, netoli Kordobos, dvejis metus išbuvęs gydytoju priežiūroje, dėl ligos šiomis dienomis išėjo į pensiją.

* J. Grigaitis iš Lietuvos gavo liudną žinią, kad ten mirė jo motina. Nors ji mirė jau seniai, bet tik dabar atėjo žinia apie jos mirtį.

* Povilas Lašinskas, gyv. Alta Gracia, pasistatė mūrinį namą ir persikėlė į jį gyventi.

* Eduardas Makauskas šiuo metu Argentinos kariuomenėje atlieka karinę prievolę. Jo tėvelis išaugino gražią šeimą, iš kurios jauniausioji dukterė Teresė mokosi aukštesnėje mokykloje.

* Marija ir Antanas Šlekoniai liepos 16 d. savųjų tarpe atšvęstė savo vedybinio gyvenimo 16 metų sukaktį. „Laiko“ vardu juos pasveikino P. Gudlevičius. P. p. Šlekoniai yra gražiai įsikūrę Alta Gracia mieste, kur turi didelį namą su ūkiu ir augina du sūnus ir vieną dukterį. Dukterė lanko gimnaziją, o sūnus Antanas yra šeštame skyriuje ir dalyvauja skautų organizacijoje. Jie visi yra dideli lietuviškos dainos mylėtojai. „Laikė“ tilpusiomis partizanų dainoms jie patys sukūrė melodijas, ir jos dažnai skamba artimųjų tarpe.

RAFAELA

* Juozas Kučinskas, gyvenęs Rafaela mieste, S. Fe, prov., pasistatė mūrinį namą, į kurį jau persikėlė gyventi. Jo du sūnus mokosi aukštesnėje technikos mokykloje.

* Vincas Valčiukas čia turi didelę automobilių taisyko įmonę. Jis yra geras mechanikas, pasidirbęs pats dangulį įrankių, kurių pagalba automobilių taisymas yra greitesnis ir tobulesnis. Šiomis dienomis jis baigė taip pat statyti didelį ir modernų namą. Jo sūnus mokosi aukštesnėje mokykloje, mokosi akordeono muzikos ir dalyvauja viename orkestre.

Savišalpos ir Kultūros Dr-ja LIETUVIŲ CENTRAS rugpjūčio 7 d. 21 val., šeštadienį, Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, rengia

DIDELĮ VAKARĄ

Programą išpildys lietuviškas jaunimas, pastatydamas p. IRENOS ANDRIUSKAITĖS iš lietuvių į ispanų kl. išverstą keturių veiksmų dramą

Valkatą

Prašome nevēluoti, nes programa prasidės punktualiai.

PO PROGRAMOS — LINKSMI ŠOKIAI

Kviečiame visus dalyvauti